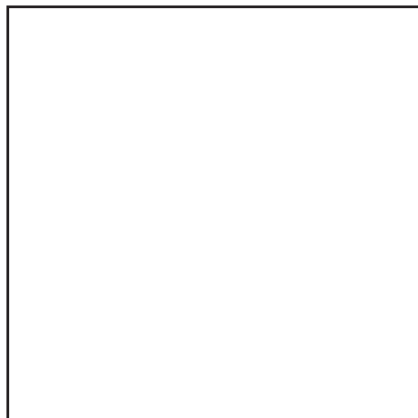

Poradnik ABC dla NGO

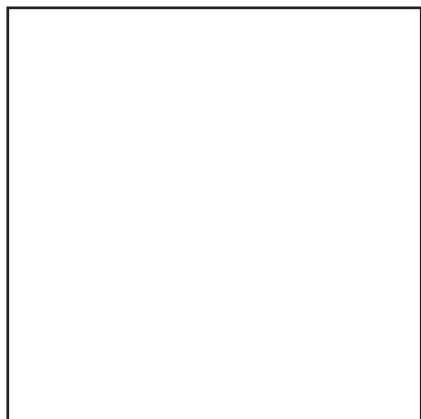
ABC-Leitfaden für NGOs

FUNDACJA
NATURA POLSKA

AI *Arbeitsinitiative Letschin e. V.*

Egzemplarz bezpłatny / Kostenloses Exemplar

Głównym celem projektu jest rozwój transgranicznej współpracy organizacji pozarządowych pogranicza polsko-niemieckiego na rzecz ochrony klimatu poprzez utworzenie Sieci oraz zapewnienie narzędzi, materiałów i serwisu dedykowanych organizacjom pozarządowym.

Oczekiwany rezultatami projektu są:

- wzmocnienie transgranicznej współpracy NGO,
- intensyfikacja współpracy NGO, instytucji publicznych i mieszkańców,
- zwiększenie świadomości mieszkańców regionu na rzecz ochrony klimatu.

Das Hauptziel des Projektes ist die Entwicklung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit der Nichtregierungsorganisationen im deutsch-polnischen Grenzraum für Klimaschutz durch die Gründung des Netzwerkes und Sicherstellung der für NGOs bestimmten Materialien, sowie des Services.

Die erwarteten Projektergebnisse sind:

- Stärkung der grenzübergreifenden Zusammenarbeit NGOs,
- Intensivierung der Zusammenarbeit unter NGOs, öffentlichen Einrichtungen und Bevölkerung,
- Sensibilisierung der Bevölkerung der Region für Klimaschutz.

Rok wydania: 2020
Nakład: 5 000 sztuk

Ausgabe: 2020
Auflage: 5.000 Stk.

Wydawca / Herausgeber:

FUNDACJA
NATURA POLSKA

Lubomyśl 23b,
Biuro / Büro: Przemysłowa 1, 68-200 Żary
Tel.: +48 608 238 599
www.naturapolska.eu

Partner:

AJL Arbeitsinitiative Letschin e. V.

*Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy. Przedstawione poglądy nie muszą odzwierciedlać oficjalnego stanowiska Unii Europejskiej.

*Die alleinige Verantwortung für den Inhalt dieser Publikation liegt bei den Autoren. Der dargestellte Standpunkt spiegelt nicht unbedingt den offiziellen Standpunkt der Europäischen Union wider.

Texty dotyczące regulacji działalności organizacji pozarządowych w Polsce powstały na podstawie poradnika Stowarzyszenia Klon/Jawor z serii ABC III SEKTORA – „Pakiet startowy. Poradnik dla nowo powstałych organizacji pozarządowych”. Odwiedź serwis poradnik.ngo.pl.

Die Texte zur Regelung der Tätigkeit von Nichtregierungsorganisationen in Polen sind auf der Grundlage des Leitfadens des Vereins Stowarzyszenie Klon/Jawor aus der Reihe ABC des III. SEKTORS „Startpaket. Leitfaden für neu gegründete Nichtregierungsorganisationen” entstanden. Besuchen Sie den Service unter poradnik.ngo.pl.

Projekt pn. „Sieć współpracy organizacji pozarządowych pogranicza polsko-niemieckiego na rzecz ochrony klimatu” jest dofinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Współpracy Interreg VA Brandenburgia-Polska 2014-2020.

Das Projekt unter dem Namen „Das Kooperationsnetzwerk von Nichtregierungsorganisationen des deutsch-polnischen Grenzgebiets für den Klimaschutz” wird vom Europäischen Fonds für regionale Entwicklung im Rahmen des Kooperationsprogramms Interreg VA Brandenburg - Polen 2014-20 kofinanziert.

EUROPÄISCHE UNION
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung

UNIA EUROPEJSKA
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

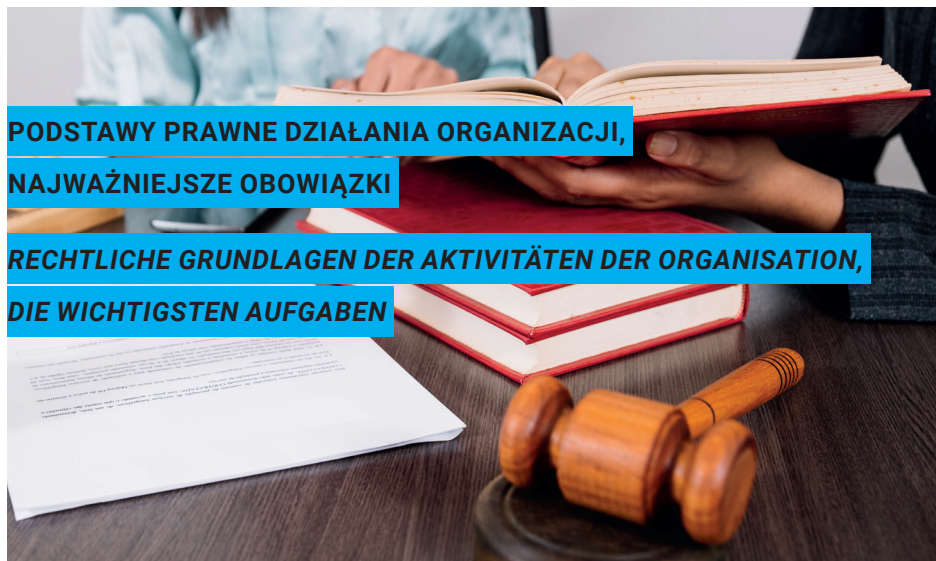

BB-PL
INTERREG V A
2014-2020

„Barrieren reduzieren - gemeinsame Stärken nutzen” / „Redukować bariery - wspólnie wykorzystywać silne strony”

W ramach projektu pn. „Sieć współpracy organizacji pozarządowych pogranicza polsko-niemieckiego na rzecz ochrony klimatu” przygotowaliśmy transgraniczny poradnik ABC dla sektora NGO. Zebraliśmy najważniejsze naszym zdaniem informacje, które mogą być przydatne dla naszego sektora. O wybranych obowiązkach, finansowaniu działalności, współpracy z samorządem lokalnym, ale też o tym jak się promować, aby organizacja zaistniała w świadomości publicznej jako wartościowe przedsięwzięcie społeczne, które warto wspierać. W działalności zdarza nam się popełniać błędy i dlatego w publikacji tej wskazaliśmy, jak ich unikać. Tematyka tu poruszona dotyczy w znacznej większości w takim samym stopniu organizacje z Polski i Niemiec, jednak niektóre regulacje prawne różnią się.

Im Rahmen des Projekts unter dem Namen „Netzwerk der Zusammenarbeit zwischen Nichtregierungsorganisationen der polnisch-deutschen Grenzregion zum Klimaschutz“ haben wir einen grenzüberschreitenden ABC-Leitfaden für den NGO-Sektor erstellt. Wir haben die unserer Meinung nach wichtigsten Informationen zusammengestellt, die für unseren Sektor nützlich sein können. Dies sind Informationen über, die Finanzierung von Aktivitäten, die Zusammenarbeit mit der lokalen Regierung, aber auch darüber, wie man sich selbst fördern kann, damit die Organisation im öffentlichen Bewusstsein als ein wertvolles und unterstützenswertes soziales Unternehmen erscheinen kann. Wir machen manchmal Fehler bei unseren Aktivitäten, und aus diesem Grund haben wir in dieser Publikation angegeben, wie wir sie vermeiden können. Die hier diskutierte Thematik betrifft Organisationen aus Polen und Deutschland weitgehend im gleichen Maße, aber einige gesetzliche Regelungen unterscheiden sich.

Jakie akty prawne koniecznie trzeba znać? *Welche Rechtsakte müssen Sie kennen?*

W Polsce na poziomie ogólnym funkcjonowanie sektora pozarządowego opisują trzy ustawy:

In Polen wird die Funktionsweise des Nichtregierungssektors im Allgemeinen durch drei Gesetze beschrieben:

1. Prawo o stowarzyszeniach.
1. Vereinsrecht.
2. Ustawa o fundacjach.
2. Stiftungsgesetz.
3. Ogólne zasady dotyczące funkcjonowania organizacji pozarządowych są zawarte w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
3. Allgemeine Regeln für die Funktionsweise von Nichtorganisationen sind im Gesetz über gemeinnützige Aktivitäten und Freiwilligenarbeit enthalten.

Poza tym klubów sportowych i uczniowskich klubów sportowych dotyczy ustawa o sporcie.

Außerdem fallen Sportvereine und Schüler-/Studentensportvereine unter das Sportgesetz.

Organizacje non-profit w Niemczech mają różne formy prawne:

Gemeinnützige Organisationen in Deutschland haben verschiedene Rechtsformen:

1. stowarzyszenia - stowarzyszenia niezarejestrowane i stowarzyszenia zarejestrowane (e.V.),
1. Vereine – nichteingetragene Vereine und eingetragene Vereine (e.V.),
2. fundacje,
2. Stiftungen,
3. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością typu non-profit (gGmbH),
3. gemeinnützige Gesellschaft mit beschränkter Haftung (gGmbH),
4. spółki akcyjne typu non-profit (gAG - są bardzo rzadkie).
4. gemeinnützige Aktiengesellschaften (gAG - sind sehr selten).

Czym jest spółka pożytku publicznego z o.o. w Niemczech?

Was ist eine gemeinnützige Gesellschaft mbH in Deutschland?

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością (gGmbH) jest spółką kapitałową o celu gospodarczym zorientowanym na dobro wspólne (cele non-profit, dobroczynne lub kościelne). Spółka gGmbH jest wpisana do rejestru handlowego. Kapitał zakładowy wynosi 25.000 €, przy czym 12.500 € musi być dostępne w momencie założenia.

Die gemeinnützige Gesellschaft mit beschränkter Haftung (gGmbH) ist eine Kapitalgesellschaft mit einem am Gemeinwohl (gemeinnützige, mildtätige oder kirchliche Zwecke) orientierten Geschäftszweck. Die Eintragung der gGmbH erfolgt ins Handelsregister. Das Stammkapital beträgt 25 000 €, wobei 12 500 € bei der Gründung vorhanden sein müssen.

Spółka gGmbH jest reprezentowana przez dyrektora zarządzającego. Dyrektor zarządzający nie ponosi żadnej odpowiedzialności, z wyjątkiem odpowiedzialności za zawinięcie i opóźnienie w zgłoszeniu niewypłacalności; jednak każdy z udziałowców ponosi odpowiedzialność ze swoim wpłaconym kapitałem zakładowym. Spółka gGmbH jest uprzywilejowana podatkowo w wielu dziedzinach. Aby status non-profit został uznany, firma musi być zaangażowana w promocję w jednym z następujących obszarów:

Die gGmbH wird durch den Geschäftsführer vertreten. Es besteht keine Haftung des Geschäftsführers, außer bei Verschuldenshaftung und Insolvenzverschleppung; jeder Gesellschafter haftet aber mit seinem eingezahlten Stammkapital. Die gGmbH ist steuerlich in vielen Bereichen begünstigt. Damit die Gemeinnützigkeit anerkannt wird, muss sich das Unternehmen für die Förderung in einem der folgenden Bereiche einsetzen:

- nauka, badania naukowe, wychowanie lub edukacja,
 - *Wissenschaft, Forschung, Erziehung oder Bildung,*
- religia, ochrona zabytków, zachowanie lokalnej historii i zwyczajów,
 - *Religion, Denkmalschutz, Heimat- und Brauchtumspflege,*
- sztuka i kultura,
 - *Kunst und Kultur,*
- pomoc dla osób prześladowanych politycznie, rasowo lub religijnie, dotkniętych wojną i innych osób znajdujących się w niekorzystnej sytuacji politycznej lub społecznej,
 - *Hilfe für politisch, rassistisch oder religiös Verfolgte, Kriegsgeschädigte und andere politisch oder gesellschaftlich benachteiligte Personen,*
- tolerancja, zrozumienie międzynarodowe, równość praw, współpraca na rzecz rozwoju, zaangażowanie obywatelskie i demokracja,
 - *Toleranz, Völkerverständigung, Gleichberechtigung, Entwicklungszusammenarbeit, bürgerliches Engagement und Demokratie,*
- ochrona małżeństwa i rodziny,
 - *Schutz von Ehe und Familie,*
- ochrona przyrody i zwierząt,
 - *Natur- und Tierschutz,*
- ratowanie życia, zapobieganie przestępczości, zapobieganie wypadkom, pożarom, ochrona pracy, ochrona przed katastrofami i ochrona ludności cywilnej,
 - *Lebensrettung, Kriminalprävention, Unfallverhütung, Feuer-, Arbeits-, Katastrophen- und Zivilschutz,*
- opieka społeczna i zdrowie publiczne, opieka nad młodzieżą i osobami starszymi,
 - *Wohlfahrts- und öffentliches Gesundheitswesen, Jugend- und Altenhilfe,*
- sport,
 - *Sport,*
- ochrona konsumentów i doradztwo dla konsumentów,
 - *Verbraucherschutz und Verbraucherberatung,*
- hodowla zwierząt i roślin, ogrodnictwo działkowe, lotnictwo modelowe i amatorskie rozgłośnie radiowe.

- *Tier- und Pflanzenzucht, Kleingärtnerei, Modellflug und Amateurfunkken.*

Darowizny finansowe i inne od osób trzecich (darowizny i zbieranie funduszy) można przyjmować bez żadnych problemów.

Finanzielle und andere Zuwendungen Dritter (Spenden und Fundraising) können problemlos angenommen werden.

Jakie są podstawy prowadzenia organizacji pozarządowej i jej obowiązki?

Was sind die Grundlagen den Betrieb einer Nichtregierungsorganisation und ihre Richtlinien?

Prowadzenie organizacji pozarządowej wiąże się ze spełnianiem wielu wymogów formalnych (np. zgodność działań z jej statutem, zgłaszanie zmian do rejestru sądowego i wypełnianiem różnych obowiązków, np. prowadzenie księgowości).

Der Betrieb einer Nichtregierungsorganisation erfordert die Erfüllung einer Reihe von formalen Anforderungen (z.B. Übereinstimmung der Aktivitäten mit ihrer Satzung, Meldung von Änderungen im Gerichtsregister und Erfüllung verschiedener Pflichten, z.B. Buchführung).

Zgodność działań ze statutem / *Übereinstimmung der Aktivitäten mit der Satzung*

Ważną zasadą w działaniu stowarzyszeń i fundacji jest trzymanie się zapisów statutu. Dotyczy ona m.in.:

Ein wichtiger Grundsatz bei der Tätigkeit von Verbänden und Stiftungen ist die Einhaltung der Bestimmungen der Satzung. Sie betrifft unter anderem Folgendes:

- obszarów działania organizacji, czyli zdefiniowania działań statutowych – jeśli w statucie jest zapisane, że organizacja prowadzi działania w zakresie sportu, nie może podejmować działań w zakresie ochrony zabytków, nawet jeśli pozyska do współpracy osobę o takich kompetencjach,
 - *die Tätigkeitsbereiche einer Organisation, d.h. die Definition der satzungsgemäßen Aktivitäten: Wenn die Satzung besagt, dass die Organisation Aktivitäten im Bereich des Sports durchführt, kann sie keine Aktivitäten im Bereich des Denkmalschutzes durchführen, auch wenn sie eine Person mit solchen Kompetenzen zur Mitarbeit gewinnt,*
- majątku – jeśli w statucie nie ma zapisów dotyczących możliwości pozyskiwania środków z działalności gospodarczej, organizacja nie może jej prowadzić.
 - *das Vermögen: Falls die Satzung nicht die Möglichkeit vorsieht, Mittel aus der Geschäftstätigkeit zu erhalten, kann die Organisation diese nicht betreiben.*

Najważniejszym dokumentem regulującym funkcjonowanie organizacji jest jej statut:

Das wichtigste Dokument, das die Funktionsweise der Organisation regelt, ist ihre Satzung. Da:

- określone są sposoby podejmowania decyzji,
 - *ist der Entscheidungsprozess definiert,*
- uszczegółowione kompetencje zarządu,
 - *sind die spezifischen Kompetenzen des Verwaltungsrates detailliert,*
- określone obszary działań.
 - *sind spezifische Tätigkeitsbereiche bestimmt.*

W stowarzyszeniach zwykłych taką rolę pełni regulamin określający zasady działania organizacji (np. kto nią zarządza – przedstawiciel czy zarząd) oraz obszary działań.

In gewöhnlichen Verbänden wird diese Rolle durch die Ordnung übernommen, in der die Grundsätze der Aktivitäten der Organisation (z. B. wer sie verwaltet - Vertreter oder Vorstand) und Tätigkeitsbereiche festgelegt sind.

Zmiany w ewidencji - rejestrze / *Änderungen im Verzeichnis - Register*

Ważne zmiany (np. adres organizacji, skład zarządu, komisji rewizyjnej, zmiany zapisów w statucie, w regulaminie) muszą być zgłaszane do rejestru, w którym zarejestrowana jest organizacja.

Wichtige Änderungen (z.B. Adresse der Organisation, Besetzung des Vorstands, des Revisionsausschusses, Änderungen der Satzung, der Ordnung) müssen dem Register gemeldet werden, in dem die Organisation registriert ist.

Informacja Publiczna / *Öffentliche Information*

W ustawie o pożytku znajdują się przepisy dotyczące udzielania informacji publicznej przez organizacje pozarządowe, wykonujące zadania publiczne lub dysponujące majątkiem publicznym (czyli np. korzystające z dotacji samorządowych). Organizacje te są obowiązane udostępniać informacje publiczne na co najmniej jeden z wskazanych w ustawie sposobów:

Das Gemeinnützigkeitsgesetz enthält Bestimmungen über die Bereitstellung öffentlicher Informationen durch Nichtregierungsorganisationen, die öffentliche Aufgaben erfüllen oder über öffentliches Vermögen verfügen (d.h. in den Genuss von Subventionen der Kommunalverwaltung kommen). Diese Organisationen sind verpflichtet, öffentliche Informationen auf mindestens eine der drei im Gesetz genannten Arten bereitzustellen:

- w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na zasadach, o których mowa w ustawie o dostępie do informacji publicznej,
 - *in Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) [Bulletin für Öffentliche Information] zu den im Gesetz über den Zugang zu öffentlichen Informationen genannten Grundsätzen,*
- na stronie internetowej organizacji/podmiotu wymienionego w art. 3 ust. 3 ustawy o pożytku,
 - *auf der Website der Organisation / des im Art. 3 des Gemeinnützigkeitsgesetzes genannten Trägers,*
- na wniosek, na zasadach określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej.
 - *auf Anfrage zu den im Gesetz über den Zugang zu öffentlichen Informationen festgelegten Grundsätzen.*

Nowe przepisy mają ułatwić organizacjom spełnienie wymogów określonych w ustawie o dostępie do informacji publicznej i wywiązanie się z obowiązku udostępniania informacji publicznej z uwzględnieniem specyfiki działalności organizacji i bez konieczności ponoszenia kosztów prowadzenia strony w BIP.

Die neuen Bestimmungen sollen Organisationen dabei unterstützen, die im Gesetz über den Zugang zu öffentlichen Informationen festgelegten Anforderungen zu erfüllen und die Verpflichtung zur Bereitstellung öffentlicher Informationen unter Berücksichtigung der Besonderheiten der Aktivitäten der Organisation einzuhalten, ohne die Kosten für den Betrieb einer Website in BIP tragen zu müssen.

W ustawie o pożytku nie sprecyzowano, jakie informacje powinny upubliczniać organizacje. Ustawa o pożytku odsyła tu do ustawy o dostępie do informacji publicznej – należy się kierować jej zapisami. Upubliczniać należy m.in.:

Das Gemeinnützigkeitsgesetz legt nicht fest, welche Informationen von Organisationen veröffentlicht werden sollen. Das Gemeinnützigkeitsgesetz bezieht sich hier auf das Gesetz über den Zugang zu öffentlichen Informationen - seine Bestimmungen sollten befolgt werden. Es sollte u.a. publik gemacht werden:

- status prawny lub formę prawną (np. stowarzyszenie),
 - *Rechtsstatus oder Rechtsform (z. B. Verein),*
- przedmiot działalności i kompetencje (np. cele, sposoby ich realizacji ze statutu),
 - *Gegenstand des Unternehmens und Kompetenzen (z.B. Ziele, Methoden ihrer Umsetzung von der Satzung her),*
- organy i osoby sprawujące w nich funkcje, informacje o ich kompetencjach (np. opis ze statutu, a najlepiej cały statut),
 - *die Organe und Personen, die in ihnen Funktionen ausüben, Informationen über ihre Zuständigkeiten (z.B. eine Beschreibung aus der Satzung oder am besten die gesamte Satzung),*
- strukturę własnościową,
 - *Eigentumsstruktur,*
- majątek, którym dysponuje organizacja (w tym majątek pochodzący ze źródeł publicznych, np. dotacji),
 - *Vermögenswerte, die der Organisation zur Verfügung stehen (einschließlich Vermögenswerte aus öffentlichen Quellen, z.B. Zuschüsse),*
- zasady działania (w tym m.in. sposób przyjmowania i załatwiania spraw, stan przyjmowanych spraw, kolejność ich rozpatrywania, prowadzone rejestry, ewidencje i archiwa oraz sposoby i zasady udostępniania danych w nich zawartych).
 - *Funktionsprinzipien (einschließlich u.a. der Art und Weise der Annahme und Abwicklung von Angelegenheiten, der Zustand der zu bearbeitenden Angelegenheiten, die Reihenfolge, in der sie zu bearbeiten sind, geführte Register, Verzeichnisse und Archive sowie die Art und Weise sowie Regeln, wie die darin enthaltenen Daten bereitgestellt werden).*

Kto ponosi odpowiedzialność? / Wer ist verantwortlich?

Członkowie zarządu stowarzyszenia czy fundacji mają prawo i obowiązek reprezentowania organizacji, kierowania nią, w tym m.in.:

Die Mitglieder des Vorstands eines Vereins oder einer Stiftung haben das Recht und die Verpflichtung, die Organisation zu vertreten und zu leiten, einschließlich:

- zawierania umów,
 - *Vertragsabschluss,*
- rozporządzania majątkiem organizacji,
 - *Verfügung über das Vermögen der Organisation,*
- zatrudniania pracowników.
 - *Einstellung von Arbeitnehmern.*

Za swoje decyzje i działania ponoszą odpowiedzialność. Za długi organizacji powstałe np. wskutek niepłacenia podatków odpowiadają własnym majątkiem, a jeśli go nie mają, własnym majątkiem odpowiada solidarnie zarząd organizacji. Szczegółowo odpowiedzialność zarządu jest określona w statucie – zapisuje się w nim np. to, które decyzje w stowarzyszeniach należą do walnego zebrania członków, a które do zarządu.

Sie sind für ihre Entscheidungen und Handlungen verantwortlich. Die Schulden der Organisation, die z.B. aus der Nichtzahlung von Steuern entstanden sind, sind mit ihrem eigenen Vermögen zu begleichen, und wenn sie dieses nicht haben, haftet der Vorstand der Organisation gesamtschuldnerisch für ihr Vermögen. Die Zuständigkeit des Vorstandes ist in der Satzung detailliert definiert, z.B. es wird festgelegt, welche Entscheidungen in den Vereinen der Mitgliederversammlung und welche Entscheidungen dem Vorstand obliegen.

Ochrona danych osobowych (RODO) / *Schutz personenbezogener Daten (RODO)*

Organizacje pozarządowe, tak samo jak inne podmioty, mogą być w posiadaniu danych osobowych swoich członków, podopiecznych, darczyńców czy współpracowników i pracowników.

Die Nichtregierungsorganisationen können ebenso wie andere Einrichtungen über personenbezogene Daten ihrer Mitglieder, Schützlinge, Spender oder Mitarbeiter und Angestellten verfügen.

Organizacja musi wiedzieć, jakie dane i w jakim celu zbiera oraz informować o tym osoby, których dane posiada. To organizacja ocenia „ryzyko” wydostania się tych danych na zewnątrz i samodzielnie wybiera sposoby ich ochrony. Nie musi natomiast nigdzie rejestrować zbiorów danych.

Die Organisation muss wissen, welche Daten sie zu welchem Zweck sammelt, und die betroffenen Personen darüber informieren. Es ist die Organisation, die das „Risiko“ des Herauskommens dieser Daten bewertet und entscheidet, wie sie geschützt werden sollen. Sie muss nirgendwo Datensätze registrieren.

Organizacja przetwarzająca dane osobowe ma różne obowiązki. Są to m.in.:

Die Organisation, die personenbezogene Daten verarbeitet, hat unterschiedliche Verantwortlichkeiten. Dazu gehören u.a.:

- obowiązek ochrony tych danych (zabezpieczenia ich przed dostępem do nich osób trzecich),
 - *die Verpflichtung zum Schutz dieser Daten (Schutz vor dem Zugriff durch Dritte),*
- obowiązek informacyjny wobec osób, których dane posiada (informowanie, że ma dane i do jakich celów je wykorzystuje),
 - *die Informationspflicht gegenüber Personen, über deren Daten sie verfügt (Information darüber, dass Daten vorhanden sind und für welche Zwecke sie verwendet werden),*
- obowiązek przeprowadzenia analizy ryzyka.
 - *die Verpflichtung zur Durchführung einer Risikoanalyse.*

Warto zastanowić się, czy wszystkie dane osobowe, które zbiera organizacja, są jej rzeczywiście potrzebne. Możemy mieć takie dane, które zebraliśmy niepotrzebnie lub które nie będą już nam potrzebne. Należy je usunąć lub poddać anonimizacji (czyli procesowi ich przekształcenia w sposób, który uniemożliwi identyfikację osób).

Es lohnt sich zu überlegen, ob alle von der Organisation gesammelten persönlichen Daten von ihr tatsächlich benötigt werden. Möglicherweise verfügen wir über solche Daten, die wir unnötig gesammelt haben oder die wir nicht mehr benötigen. Sie sollten entfernt oder anonymisiert werden (das ist ein Prozess, sie so zu transformieren, dass die Identifizierung von Personen verhindert wird).

Polityka rachunkowości / Rechnungslegungsgrundsätze

Ustawa o rachunkowości narzuca na stowarzyszenia obowiązek opracowania „polityki rachunkowości”, czyli zasad finansowych, według których prowadzone są księgi rachunkowe. Może je sporządzić np. księgowy/księgowa, a zaakceptować zarząd. Zasady opisane w polityce rachunkowości określają m.in.:

Das Rechnungslegungsgesetz verpflichtet die Vereine zur Entwicklung einer „Rechnungslegungsgrundlage“ oder der Finanzgrundsätze, nach denen die Bücher geführt werden. Sie können beispielsweise von einem Buchhalter/einer Buchhalterin erstellt und vom Vorstand akzeptiert werden. Die in den Rechnungslegungsgrundsätzen beschriebenen Regeln bestimmen unter anderem:

- plan kont,
 - *den Kontenplan,*
- sposób przechowywania i archiwizacji dokumentacji finansowej,
 - *Methode zur Speicherung und Archivierung der Finanzdokumentation,*
- sposób amortyzowania środków trwałych,
 - *Methode zur Abschreibung des Anlagevermögens,*
- informacje o sposobie księgowania kosztów przynależących do roku poprzedniego, a realizowanych w roku następnym.
 - *Informationen zur Erfassung der Kosten des Vorjahres, die im folgenden Jahr umgesetzt wurden.*

Elementem polityki rachunkowości jest obieg dokumentów, czyli opis m.in. tego, kto jest uprawniony do wystawiania rachunków, podpisywania umów, stwierdzania prawidłowości poniesionych kosztów, dekretowania.

Ein Element der Rechnungslegungsgrundsätze ist der Dokumentenumlauf, d. h. eine Beschreibung, wer ist berechtigt, Rechnungen auszustellen, Verträge zu unterzeichnen, die Ordnungsmäßigkeit der angefallenen Kosten zu bestätigen und abzurechnen.

Warto pamiętać o obowiązkowej „ewidencji środków trwałych”, czyli spisie przedmiotów, które organizacja nabywa. W spisie umieszczamy to, co jest wyposażeniem znacznej wartości, używanym dłużej niż rok. Oszczędzić możemy sobie trudu amortyzowania, czyli ujmowania w kosztach, w kolejnych latach, „kawałków” wartości zakupionego środka trwałego (ta oszczędność obowiązuje obecnie aż do 10 tys. zł). Jeśli organizacja korzysta z ewidencji uproszczonej, nie musi mieć polityki rachunkowości, musi jednak opracować zasady prowadzenia ewidencji.

Es lohnt sich, an das obligatorische „Anlagevermögensregister” zu denken, d.h. an die Liste der Gegenstände, die die Organisation erwirbt. In das Inventar legen wir Ausrüstungen von beträchtlichem Wert, die länger als ein Jahr im Einsatz waren. Wir können uns den Aufwand der Abschreibung ersparen, d.h. in den Folgejahren „Stücke” des Wertes des gekauften Anlagevermögens in die Kosten aufzunehmen (diese Ersparnis gilt derzeit bis zu 10 Tausend PLN). Wenn eine Organisation vereinfachte Aufzeichnungen verwendet, muss sie keine Buchhaltungspolitik haben, aber sie muss Regeln für die Führung von Aufzeichnungen entwickeln.

■ Finansowanie działań / *Finanzierung von Aktivitäten*

Prawo pozwala stowarzyszeniom i fundacjom zdobywać środki na działalność z różnych źródeł. Jednym z nich są dotacje, w tym dotacje od administracji publicznej. Organizacje, którym sąd nada status organizacji pożytku publicznego, mogą też ubiegać się o 1% podatku dochodowego.

Das Gesetz erlaubt es Vereinen und Stiftungen, Mittel für ihre Aktivitäten aus verschiedenen Quellen zu beschaffen. Eine davon sind Zuschüsse, auch aus der öffentlichen Verwaltung. Organisationen, denen vom Gericht der Status einer gemeinnützigen Organisation zuerkannt wird, können auch eine Einkommenssteuer von 1% beantragen.

Z czego finansować działania i projekty? / *Wovon die Finanzierung von Aktivitäten und Projekten?*

Stowarzyszenia często opierają się na pracy społecznej swych członków, którzy angażują się w realizację działań organizacji nie pobierając wynagrodzenia.

Verbände stützen sich häufig auf die Sozialarbeit ihrer Mitglieder, die an der Umsetzung der Aktivitäten der Organisation beteiligt sind, ohne ein Gehalt zu erhalten.

Stowarzyszenia i fundacje mogą też korzystać z pomocy wolontariuszy bezpłatnie wykonujących zadania. Bywa to bardzo pomocne i satysfakcjonujące dla obu stron.

Auch Vereine und Stiftungen können die Hilfe von Freiwilligen in Anspruch nehmen, die die Aufgaben kostenlos erfüllen. Dies kann für beide Seiten sehr hilfreich und zufriedenstellend sein.

Wielu organizacjom udaje się dostać „dary rzeczowe”, czyli przedmioty, żywność, za które nie muszą płacić sklepom, firmom, osobom prywatnym lub innym organizacjom. Czasami to nie wystarcza, ale nie zawsze.

Viele Organisationen schaffen es, „Sachgeschenke“ zu erhalten, d.h. Gegenstände, Lebensmittel, für die sie keine Geschäfte, Unternehmen, Einzelpersonen oder andere Organisationen bezahlen müssen. Manchmal reicht dies nicht aus, aber nicht immer.

Skąd organizacja może brać pieniądze na działania? / Woher kann eine Organisation Geld für ihre Aktivitäten nehmen?

Składki / Beiträge

Stowarzyszenie ma obowiązek określić sposób płacenia składek członkowskich w statucie (takiego obowiązku nie ma w przypadku fundacji).

Der Verein ist verpflichtet, in der Satzung festzulegen, wie die Mitgliedsbeiträge zu entrichten sind (dies ist bei Stiftungen nicht der Fall).

Stowarzyszenia mogą częściowo oprzeć swoje finanse na składkach członkowskich – obowiązkowych wpłatach członków stowarzyszenia. Zbieranie składek jest obowiązkiem stowarzyszeń, choć prawo nie przewiduje sankcji wobec tych, które tego nie robią. Informacje o sposobie uzyskiwania składek członkowskich (czyli o tym, kto ustala i zmienia ich wysokość, kto je zbiera itp.) muszą być umieszczone w statucie stowarzyszenia.

Die Vereine können ihre Finanzen teilweise auf die Mitgliedsbeiträge, die obligatorischen Zahlungen der Vereinsmitglieder, stützen. Das Sammeln von Beiträgen liegt in der Verantwortung der Vereine, obwohl das Gesetz keine Sanktionen gegen diejenigen vorsieht, die dies nicht tun. Informationen darüber, wie Mitgliedsbeiträge zu erhalten sind (d.h. wer seinen Betrag festlegt und seinen Wert ändert, wer sie sammelt usw.), müssen in die Satzung des Vereins aufgenommen werden.

Dotacje (granty) / Zuwendungen (Zuschüsse)

Dotacja (zwana także grantem) to pieniądze, które stowarzyszenie lub fundacja otrzymuje zazwyczaj na wykonanie konkretnego zadania – projektu.

Eine Zuwendung, auch Zuschuss genannt, ist Geld, das ein Verein oder eine Stiftung normalerweise erhält, um eine bestimmte Aufgabe - ein Projekt - durchzuführen.

Dotacje mogą pochodzić:

Subventionen können kommen:

- ze środków publicznych – np. od administracji rządowej i samorządowej: urzędów miast, urzędów marszałkowskich i różnych instytucji,
 - *aus öffentlichen Mitteln - z.B. von der Zentral- und Kommunalverwaltung: von Stadtverwaltungen, Marshallämtern und verschiedenen Institutionen,*
- z funduszy europejskich – przyznaje je np. Komisja Europejska poprzez różne instytucje,
 - *aus europäischen Mitteln, beispielsweise von der Europäischen Kommission über verschiedene Institutionen gewährt,*
- od fundacji krajowej lub zagranicznej.
 - *von einer in- oder ausländischen Stiftung.*

Działania finansowane z dotacji/grantu muszą mieścić się w celach statutowych organizacji.

Aktivitäten, die durch eine Zuwendung/einen Zuschuss finanziert werden, müssen innerhalb der satzungsgemäßen Ziele der Organisation liegen.

W przypadku przekazywania dotacji z pieniędzy publicznych mówi się o „zleceniu do realizacji zadań publicznych”. Ogłasza się na nie „konkursy ofert” (w Polsce przy tzw. małych zleceniach istnieje możliwość otrzymania tych środków do kwoty 10 tys. zł, bez konkursu). Warto zwrócić uwagę na to, że instytucje publiczne ogłaszają konkursy ofert na „realizację zadania publicznego”. Oznacza to, że organizacja, otrzymując środki publiczne, jest zobowiązana do realizacji – w sposób określony w przyjętej ofercie – zadania publicznego, „wyręczając” tym samym władze.

Bei der Übertragung von Zuwendungen aus öffentlichen Geldern wird dies als „Beauftragung für öffentliche Aufgaben” bezeichnet. Für sie werden „Angebotswettbewerbe” angekündigt (in Polen ist es bei sogenannten Kleinaufträgen möglich, diese Mittel bis zu einem Betrag von 10.000 PLN ohne einen Wettbewerb zu erhalten). Es ist erwähnenswert, dass öffentliche Einrichtungen Wettbewerbe für die „Umsetzung einer öffentlichen Aufgabe” ankündigen. Dies bedeutet, dass eine Organisation durch den Erhalt öffentlicher Mittel verpflichtet ist, eine öffentliche Aufgabe in der im genehmigten Wettbewerb festgelegten Weise zu erfüllen und somit die Behörden zu „vertreten”.

Katalog zadań publicznych jest określony w ustawie o pożytku. Zadaniem władz nie jest zatem bezpośrednie wsparcie „instytucjonalne” organizacji (czyli jej rozwój, przetrwanie, działania administracyjne, niezwiązane bezpośrednio z realizacją zadania). Celem władz jest natomiast działanie na rzecz dobra publicznego, np. interesu mieszkańców gminy, i tym kryterium powinny one się kierować przy wyborze ofert.

Der Katalog der öffentlichen Aufgaben ist im Gemeinnützigkeitsgesetz definiert. Daher ist die Aufgabe der Behörden nicht die direkte „institutionelle” Unterstützung der Organisation (d.h. ihre Entwicklung, ihr Überleben, ihre administrativen Aktivitäten, die nicht direkt mit der Umsetzung der Aufgabe zusammenhängen). Stattdessen ist es das Ziel der Behörden, im öffentlichen Interesse zu handeln, z.B. im Interesse der Bewohner einer Gemeinde, und von diesem Kriterium sollten sie sich bei der Auswahl der Angebote leiten lassen.

Darowizny / Schenkungen

Każde zarejestrowane stowarzyszenie, stowarzyszenie zwykłe, fundacja, tzw. organizacje kościelne, a także kluby sportowe i uczniowskie kluby sportowe wpisane do rejestru starosty mogą otrzymywać darowizny na dowolne działania – w formie gotówki lub rzeczy – od firm, osób prywatnych lub innych organizacji.

Jeder eingetragene Verein, ordentliche Verein, jede Stiftung, sogenannte kirchliche Organisationen sowie Sportvereine und studentische Sportvereine, die im Register eines Kreisrates eingetragen sind, können Spenden für Aktivitäten in Form von Bargeld oder Dingen von Unternehmen, Privatpersonen oder anderen Organisationen erhalten.

Darowizna zakłada, że darczyńca przekazuje coś, co do niego należy i w zmian za swój dar nic od organizacji nie otrzymuje.

Bei der Spende wird davon ausgegangen, dass der Spender etwas gibt, das ihm gehört, und im Gegenzug für sein Geschenk nichts von der Organisation erhält.

Darowizny organizacje mogą zbierać także w Internecie – na swojej stronie internetowej, np. za pomocą narzędzi dostępnych w serwisie wplacam.ngo.pl.

Die Organisationen können Spenden auch im Internet auf ihrer Website, z.B. mit den unter wplacam.ngo.pl verfügbaren Tools sammeln.

Uwaga! Darowizną nie jest decyzja podatnika o wskazaniu konkretnej organizacji pożytku publicznego, której państwo przekaże 1% podatku tego podatnika.

Achtung! Eine Spende ist keine Entscheidung des Steuerzahlers, eine bestimmte gemeinnützige Organisation zu benennen, an die der Staat 1% der Steuer dieses Steuerzahlers überweist.

Odliczenie darowizny od podatku / *Steuerlicher Abzug von Spenden*

Darowiznę często przekazuje się na podstawie umowy. Pieniężne mogą być przekazane gotówką, jednak jeśli darczyńca chce odliczyć ją od podstawy opodatkowania (dochodu), musi dokonać wpłaty na konto bankowe organizacji.

Eine Spende wird oft auf der Grundlage eines Vertrages getätigt. Eine Spende als Geld kann in bar überwiesen werden, aber wenn der Spender es von der Steuerbemessungsgrundlage (Einkommen) abziehen will, muss er eine Zahlung auf das Bankkonto der Organisation leisten.

Drugim warunkiem skorzystania z odliczenia podatkowego, związanego z przekazaniem darowizny, jest to, by przekazać ją na cele statutowe (dla których organizacja została powołana i które są opisane w statucie).

Die zweite Voraussetzung für die Inanspruchnahme des mit der Spende verbundenen Steuerabzugs ist, dass die Spende für satzungsgemäße Zwecke, für die die Organisation gegründet wurde und die in den Statuten beschrieben sind, erfolgt.

Cele te muszą mieścić się w sferze zadań publicznych, opisanych w ustawie o pożytku. Inaczej mówiąc: obdarowana organizacja musi prowadzić działalność pożytku publicznego (nie musi jednak mieć statusu OPP). Lista zadań publicznych, składających się na działalność pożytku jest bardzo szeroka i w praktyce trudno znaleźć organizację, której cele statutowe wykraczałyby poza nią. Ponadto można też przekazać darowiznę na cele kultu religijnego.

Diese Ziele müssen in den Bereich der im Leistungsgesetz beschriebenen öffentlichen Aufgaben fallen. Mit anderen Worten: Die begünstigte Organisation muss gemeinnützige Aktivitäten durchführen (sie muss jedoch nicht den NGO-Status haben). Die Liste der öffentlichen Aufgaben, die die gemeinnützige Tätigkeit ausmachen, ist sehr umfangreich, und in der Praxis ist es schwierig, eine Organisation zu finden, deren satzungsgemäße Ziele darüber hinausgehen würden. Darüber hinaus ist es auch möglich, eine Spende für die Zwecke der Religionsausübung zu machen.

Osoby prywatne (tzw. fizyczne) mogą odliczyć od podstawy opodatkowania darowizny w kwocie nie wyższej niż 6% uzyskanego dochodu, a osoby prawne (np. firmy) nie wyższej niż 10% uzyskanego dochodu.

Die Privatpersonen, so genannte natürliche Personen, können eine Spende in Höhe von maximal 6% ihres Einkommens und juristische Personen (z.B. Unternehmen) in Höhe von maximal 10% ihres Einkommens von der Steuerbemessungsgrundlage abziehen.

Podatek od darowizny płacony przez organizację / *Von der Organisation gezahlte Schenkungssteuer*

Zazwyczaj otrzymanie darowizny pieniężnej nie wiąże się z odprowadzaniem podatków przez obdarowane organizacje pozarządowe – nie płaci się podatku (dochodowego od osób prawnych), jeśli darowizny zostaną przekazane na cele statutowe stowarzyszenia czy fundacji. Cele te muszą się jednak mieścić w katalogu celów zwolnionych z podatku dochodowego od osób prawnych (możemy go znaleźć w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych).

Der Erhalt einer Geldspende ist gewöhnlich mit der Abführung von Steuern durch die bespendeten NGOs verbunden. Sie zahlen keine Körperschaftsteuer, wenn die Spenden für die gesetzlichen Zwecke eines Vereins oder einer Stiftung getätigt werden. Diese Ziele müssen jedoch in den Katalog der von der Körperschaftssteuer befreiten Ziele aufgenommen werden (wir finden ihn im Körperschaftsteuergesetz).

Celami tymi są działalności:

Diese Ziele sind wie folgt:

- naukowa,
 - *wissenschaftliche Tätigkeit,*
- naukowo-techniczna,
 - *wissenschaftlich-technische Tätigkeit,*
- oświatowa, w tym również polegająca na kształceniu studentów,
 - *Bildung, einschließlich der Ausbildung von Studenten,*
- kulturalna,
 - *kulturelle Tätigkeit,*
- w zakresie kultury fizycznej i sportu,
 - *Tätigkeit in Bezug auf Körperkultur und Sport,*
- w zakresie ochrony środowiska,
 - *Tätigkeit in Bezug auf den Umweltschutz,*
- wspierania inicjatyw społecznych na rzecz budowy dróg i sieci telekomunikacyjnej na wsi oraz zaopatrywania wsi w wodę,
 - *Unterstützung von sozialen Initiativen zum Bau von Straßen und Telekommunikationsnetzen auf dem Land und zur Wasserversorgung auf dem Land,*
- dobroczynności,
 - *Wohltätigkeit,*
- ochrony zdrowia i pomocy społecznej,
 - *Gesundheits- und Sozialfürsorge,*
- rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów,
 - *berufliche und soziale Rehabilitation von Behinderten,*
- kultu religijnego.
 - *Religionsausübung.*

Szczególnością formą darowizny są rzeczy (żywność, zabawki, sprzęt itp.), czyli dary rzeczowe. Stowarzyszenia lub fundacje otrzymują je – podpisując umowę z darczyńcą – do swojego użytku lub przekazują potrzebującym.

Eine besondere Form der Spende sind Dinge (Lebensmittel, Spielzeuge, Ausrüstung usw.), d. h. materielle Geschenke. Vereine oder Stiftungen erhalten sie durch Unterzeichnung eines Vertrages mit einem Spender für ihren eigenen Gebrauch oder geben diese an Bedürftige weiter.

1% Podatku / 1% Steuer

Stowarzyszenia i fundacje, które uzyskały status OPP, są obdarzone szczególnym przywilejem finansowym. Mogą zabiegać, by podatnicy wskazali je jako te, którym chcą, by państwo przekazało 1% procent podatku dochodowego od osób fizycznych. Inaczej mówiąc: państwo dzieli się swymi dochodami, pochodzącymi z podatków, a podatnicy mają prawo wskazać, z jaką konkretnie organizacją państwo podatkiem ma się podzielić.

Vereine und Stiftungen, die den NGO-Status erhalten haben, verfügen über ein besonderes finanzielles Privileg. Sie können sich bemühen, dass die Steuerzahler sie als solche benennen, denen der Staat 1% ihrer persönlichen Einkommen-

steuer übergibt. Mit anderen Worten teilt der Staat seine Steuereinnahmen, und die Steuerzahler haben das Recht, zu benennen, mit welcher konkreten Organisation der Staat die Steuer teilen soll.

Zadaniem OPP jest zatem przekonanie podatników, by to właśnie ją wybrano.

Es ist daher die Aufgabe einer NGO, die Steuerzahler davon zu überzeugen, sich eben für sie zu entscheiden.

O swej decyzji podatnik informuje urząd skarbowy składając roczne zeznanie podatkowe – podaje numer KRS wybranej przez siebie organizacji.

Der Steuerpflichtige informiert das Finanzamt über seine Entscheidung, indem er seine jährliche Steuererklärung einreicht: Er gibt die KRS-Nummer der Organisation seiner Wahl an.

Uwaga! Prawo do otrzymywania 1% podatku mają te OPP, które znajdują się w internetowej bazie, prowadzonej przez Narodowy Instytut Wolności. Prawo to mogą utracić w danym roku organizacje, które np. nie złożyły obowiązkowych sprawozdań, informujących na co przeznaczyły one zebrane w minionym roku pieniądze.

Achtung! Das Recht, 1% Steuer zu erhalten, wird den NGOs gewährt, die sich in einer Online-Datenbank befinden, die vom Nationalen Institut für Freiheit verwaltet wird. Dieses Recht kann in einem bestimmten Jahr von Organisationen verloren gehen, die beispielsweise keine obligatorischen Berichte vorgelegt haben, in denen angegeben ist, wie sie das im vergangenen Jahr gesammelte Geld verwendet haben.

Działalność odpłatna / Bezahlte Aktivität

Organizacje pozarządowe mają możliwość prawną, by pozyskiwać pieniądze na swoje działania poprzez sprzedaż swoich usług i produktów. Tego rodzaju aktywność ekonomiczną nazwano „odpłatną działalnością pożytku publicznego”.

NGOs haben die rechtliche Möglichkeit, durch den Verkauf ihrer Dienstleistungen und Produkte Geld für ihre Aktivitäten zu sammeln. Diese Art der wirtschaftlichen Tätigkeit wird als „bezahlte gemeinnützige Tätigkeit“ bezeichnet“.

Podlega ona różnym ograniczeniom i jest czymś innym niż działalność gospodarcza.

Sie unterliegt verschiedenen Einschränkungen und ist etwas anderes als eine wirtschaftliche Tätigkeit.

Ograniczenia te to, w dużym uproszczeniu:

Diese Einschränkungen sind kurz gesagt:

- wymóg nieosiągania zysku, czyli przychody ze sprzedaży muszą być równe kosztom,
 - *die Anforderung, keinen Gewinn zu erzielen, d.h. der Umsatz muss den Kosten entsprechen,*
- nieprzekraczanie limitu wynagrodzeń – osoby, które są związane z działalnością odpłatną, nie mogą otrzymać wynagrodzenia wyższego niż 3-krotność

przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, ogłaszanego przez GUS za rok poprzedni.

- *die Vergütungsgrenze nicht überschreiten - Personen, die mit bezahlten Tätigkeiten verbunden sind, können keine Vergütung erhalten, die höher ist als das Dreifache der durchschnittlichen Vergütung im Unternehmenssektor, wie von GUS für das Vorjahr angekündigt.*

Działania, które stowarzyszenie lub fundacja prowadzi jako odpłatne, muszą być zgodne z celami statutowymi organizacji i jednocześnie zawierać się w sferze zadań publicznych, wymienionych w ustawie o pożytku.

Die Tätigkeiten, die ein Verein oder eine Stiftung als bezahlte Tätigkeiten ausübt, müssen mit den satzungsgemäßen Zielen der Organisation übereinstimmen und gleichzeitig die im Gemeinnützigkeitsgesetz aufgeführten öffentlichen Aufgaben sollen diese umfassen.

Organizacja nie musi zgłaszać faktu prowadzenia działalności odpłatnej – wystarczy podjęcie decyzji przez uprawnione władze, np. uchwałą zarządu.

Die Organisation muss die Tatsache der Ausübung einer bezahlten Tätigkeit nicht melden - es genügt, eine Entscheidung durch zuständige Behörden zu treffen, z.B. durch einen Beschluss des Vorstands.

Wyjątkiem są OPP – dla nich zgłoszenie takiej informacji do KRS (w statucie) jest obowiązkowe.

Die Ausnahme sind die NGOs - für sie ist die Meldung solcher Informationen an KRS [Landesgerichtsregister] (im Statut) obligatorisch.

Od przychodów z działalności odpłatnej nie płaci się podatku dochodowego, pod warunkiem, że celem statutowym (opisanym bezpośrednio w statucie) jest działanie wymienione w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych jako przedmiot zwolnienia z podatku (zob. wcześniejszy opis darowizn) i że przychody te są przeznaczone na te działania. Przychody pochodzące z działań odpłatnych mogą być też „użyte” jako wkład własny w projektach, np. pieniądze ze sprzedaży biletów na koncert, który jest robiony w ramach jakiegoś dotowanego projektu, mogą częściowo pokryć koszty jego organizacji.

Auf Einkünfte aus bezahlten Tätigkeiten wird keine Einkommenssteuer gezahlt, sofern der satzungsgemäße Zweck (direkt in der Satzung beschrieben) eine im Körperschaftsteuergesetz als Gegenstand der Steuerbefreiung aufgeführte Tätigkeit ist (siehe vorherige Beschreibung der Spenden) und die Einkünfte diesen Tätigkeiten zugeordnet werden. Die Einnahmen aus bezahlten Aktivitäten können auch als Eigenbeitrag zu Projekten „verwendet” werden, z.B. können Gelder aus dem Verkauf von Konzertkarten, die im Rahmen eines subventionierten Projekts erzielt werden, die Kosten seiner Organisation teilweise decken.

Warunki płatnej działalności statutowej w Niemczech / *Bedingungen der bezahlten gesetzlichen Tätigkeit in Deutschland*

Jeżeli obrót w korporacji nienastawionej na zysk (np. stowarzyszeniu) jest mniejszy niż 30.550 €, mieści się to w idealnym zakresie i jest zwolnione z podatku obrotowego i korporacyjnego. Jeżeli obrót wynosi powyżej 30.550 €, korporacja podlega prawu podatkowemu. Jeżeli jest to przedsiębiorstwo specjalnego prze-

znaczenia, podatki muszą być płacone w części. Przedsiębiorstwo specjalnego przeznaczenia jest ekonomicznie zorientowaną częścią korporacji, która w inny sposób działa dla dobra wspólnego lub zgodnie z prawem publicznym.

Beträgt in einer gemeinnützigen Körperschaft (z.B. ein Verein) der Umsatz weniger als 30.550 €, liegt dieser im ideellen Bereich und ist von der Umsatz- und Körperschaftssteuer befreit. Liegt der Umsatz über 30.550 €, unterliegt die Körperschaft dem Steuerrecht. Handelt es sich um einen Zweckbetrieb, müssen teilweise Steuern bezahlt werden. Ein Zweckbetrieb ist ein wirtschaftlich ausgerichteter Teilbereich einer Körperschaft, die ansonsten gemeinnützig oder öffentlich-rechtlich tätig ist.

Działalność gospodarcza / Geschäftsaktivitäten

Stowarzyszenia i fundacje mają prawo do prowadzenia działalności gospodarczej, czyli do sprzedawania z zyskiem swych usług i produktów. Może być to sposób na pozyskiwanie pieniędzy na działania statutowe i uniezależnienie się od dotacji czy darowizn. Prawo do prowadzenia działalności gospodarczej mają także OPP.

Vereine und Stiftungen haben das Recht, geschäftlich tätig zu werden, d.h. ihre Dienstleistungen und Produkte gewinnbringend zu verkaufen. Dies kann eine Möglichkeit sein, Geld für satzungsgemäße Aktivitäten zu sammeln und von Zuschüssen oder Spenden unabhängig zu werden. Das Recht, geschäftlich tätig zu werden, steht auch den NGOs zu.

Organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia i fundacje, są podmiotami nie działającymi dla zysku (określa to ustawa o pożytku), działalność gospodarcza jest natomiast z definicji nastawiona na zysk. Jak to pogodzić?

Nichtregierungsorganisationen, einschließlich Vereine und Stiftungen, sind gemeinnützige Einrichtungen (gemäß der Definition im Gemeinnützigkeitsgesetz), während die Geschäftstätigkeit per Definition gewinnorientiert ist. Wie lässt sich das versöhnen?

Tym, co odróżnia „klasycznego” przedsiębiorcę od organizacji prowadzącej działalność gospodarczą, jest cel. Dla organizacji pozarządowych działalność gospodarcza jest jedynie narzędziem pozyskiwania funduszy na działania statutowe.

Was einen „klassischen” Unternehmer von einer Organisation unterscheidet, die ein Unternehmen führt, ist das Ziel. Für NGOs ist die Geschäftstätigkeit nur ein Instrument zur Beschaffung von Mitteln für gesetzliche Aktivitäten.

Dobrze prowadzona działalność gospodarcza może wpłynąć na rozwój stowarzyszenia lub fundacji – pomóc zdobyć pieniądze na działania społeczne i uniezależnienie się od hojności społeczeństwa lub faktu otrzymania dotacji.

Ein gut geführtes Unternehmen kann die Entwicklung eines Vereins oder einer Stiftung beeinflussen - es kann helfen, Geld für soziale Aktivitäten zu gewinnen und von der Großzügigkeit der Gesellschaft oder der Tatsache, dass man einen Zuschuss erhält, unabhängig zu werden.

W działalności gospodarczej nie można korzystać z pomocy wolontariuszy.

Freiwillige können nicht für geschäftliche Aktivitäten eingesetzt werden.

Na przedsięwzięcia podejmowane w ramach działalności gospodarczej nie można uzyskać dotacji z pieniędzy publicznych w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych. Nie można więc „dołożyć” trochę pieniędzy z dotacji, jeśli okaże się, że organizacja nie zarobiła wystarczająco dużo, aby pokryć koszty „zarobkowego” przedsięwzięcia.

Bei Wettbewerben für NGOs für Unternehmungen, die im Rahmen der Geschäftstätigkeit unternommen werden, können keine Zuschüsse aus öffentlichen Mitteln erhalten werden. Daher ist es nicht möglich, etwas Geld aus der Zuwendung „hinzuzufügen“, wenn sich herausstellt, dass die Organisation nicht genug verdient hat, um die Kosten eines „gewinnbringenden“ Unternehmens zu decken.

Ważne jest też to, że nie można mieszać działalności gospodarczej z odpłatną w tym samym „zakresie” czy rodzaju działania, np. nie można szkolić raz w ramach działalności odpłatnej, raz w ramach gospodarczej.

Es ist auch wichtig, dass geschäftliche und bezahlte Aktivitäten nicht im gleichen ‚Umfang‘ oder in der gleichen Art von Aktivität vermischt werden können, z.B. man kann nicht einmal in bezahlten Aktivitäten schulen, einmal im Geschäft.

Organizacja musi wyodrębnić swoje działania i zdecydować, w których obszarach chce być przedsiębiorcą.

Die Organisation muss ihre Aktivitäten trennen und entscheiden, in welchen Bereichen sie Unternehmer sein will.

Przedmiot prowadzonej działalności gospodarczej nie musi być zgodny z celami statutowymi organizacji ani ze sferą pożytku publicznego.

Der Gegenstand der Geschäftstätigkeit muss nicht mit den satzungsgemäßen Zielen der Organisation oder mit dem Bereich des öffentlichen Nutzens vereinbar sein.

Inne źródła / Andere Quellen

Loterie / Lotterien

Organizacjom, ale także grupom nieformalnym (np. przy okazji urządzania festynów, koncertów), zdarza się organizować loterie fantowe, w których losujący wygrywają symboliczne nagrody, a dochód ze sprzedaży losów przeznaczony jest

na cel społeczny. Organizacje mające status OPP organizuje loterię tylko na podstawie zgłoszenia.

Organisationen, aber auch informelle Gruppen (z. B. bei der Organisation von Volksfesten, Konzerten), organisieren manchmal Pfandlotterien, bei denen die Schubladen symbolische Preise gewinnen und der Erlös aus dem Verkauf von Tickets für soziale Zwecke bestimmt ist. Organisationen mit OPP-Status (gemeinnützig) organisieren eine Lotterie nur auf der Grundlage eines Antrags.

Sponsoring / Sponsoring

Stowarzyszenia i fundacje mogą otrzymać, zwłaszcza od firm:

Vereine und Stiftungen können insbesondere von Unternehmen empfangen:

- pieniądze,
 - *Geld,*
- wsparcie logistyczne,
 - *logistische Unterstützung,*
- techniczne,
 - *technische Unterstützung,*
- doradcze.
 - *beratende Unterstützung.*

Muszą jednak zobowiązać się do publicznego informowania o tym fakcie, czyli do promowania sponsora. W tym celu podpisywana jest umowa, określająca wzajemne zobowiązania.

Sie müssen sich jedoch verpflichten, die Öffentlichkeit über diese Tatsache zu informieren, d.h. für den Sponsor zu werben. Zu diesem Zweck wird ein Vertrag unterzeichnet, in dem die gegenseitigen Verpflichtungen festgelegt werden.

Sponsoring może zostać uznany za świadczenie usług reklamowych/promocyjnych, co może rodzić konsekwencje podatkowe dla organizacji. Może również zostać uznany za działalność gospodarczą – za niezarejestrowaną działalność gospodarczą grozi kara.

Sponsoring kann als die Bereitstellung von Werbe-/Förderleistungen angesehen werden, was für die Organisation steuerliche Folgen haben kann. Es kann auch als eine geschäftliche Tätigkeit angesehen werden: Für eine nicht registrierte geschäftliche Tätigkeit kann eine Strafe verhängt werden.

Co ważne – organizacja, która chce świadczyć usługi sponsoringowe na rzecz innych, powinna zarejestrować działalność gospodarczą w tym zakresie.

Wichtig ist, dass eine Organisation, die Sponsoring-Dienstleistungen für andere anbieten möchte, eine Geschäftstätigkeit in diesem Bereich registrieren lassen sollte.

Nawiązki / Buße

Nawiązka to dodatkowa kara pieniężna, którą orzeka sąd skazując za popełnienie przestępstwa i wykroczenia przeciwko:

Eine Buße ist eine zusätzliche Geldstrafe, die von einem Gericht für die Verübung eines Verbrechens und einer Ordnungswidrigkeit gegen:

- życiu lub zdrowiu,

- *Leben oder Gesundheit,*
- przeciwko środowisku,
 - *die Umwelt,*
- przestępstwa drogowe.
 - *Verkehrsdelikte verhängt wird.*

Pieniądze z Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym, „zbierającego” zasądzone kwoty, są rozdzielane centralnie w konkursie ofert, w którym mogą wystartować organizacje pozarządowe.

Das Geld aus dem Fonds für die Hilfe für die Geschädigten, der die zugesprochenen Beträge „sammelt“, wird zentral in einem Bieterwettbewerb verteilt, an dem die NGOs teilnehmen können.

Zbiórki publiczne / *Öffentliche Sammlungen*

Organizacja, która chce publicznie zbierać środki w formie zbiórki publicznej (czyli, jak wynika z ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych, „ofiar w gotówce lub w naturze”), najpierw zgłasza jej prowadzenie do ministra Administracji:

Eine Organisation, die Gelder in Form einer öffentlichen Sammlung, d.h. wie aus dem Gesetz über die Grundsätze für die Durchführung öffentlicher Sammlungen hervorgeht, „Spenden in Form von Geld- oder Sachleistungen“, öffentlich sammeln möchte, zeigt zunächst dem Verwaltungsminister ihre Durchführung an:

- elektronicznie na portalu zbiorki.gov.pl – po weryfikacji zgłoszenie jest publikowane na portalu zbiorki.gov.pl,
 - *elektronisch auf dem Portal zbiorki.gov.pl: Nach der Überprüfung wird der Antrag auf dem Portal zbiorki.gov.pl veröffentlicht,*
- papierowo na adres Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji – po weryfikacji zgłoszenie jest publikowane na portalu zbiorki.gov.pl.
 - *schriftlich an das Ministerium für Inneres und Verwaltung. Nach der Überprüfung wird die Anmeldung auf dem Portal zbiorki.gov.pl veröffentlicht.*

Organizacja przeprowadza zbiórkę po opublikowaniu zgłoszenia na portalu zbiorki.gov.pl, a następnie składa sprawozdanie z jej przebiegu.

Die Organisation führt die Sammlung nach der Veröffentlichung der Anmeldung unter zbiorki.gov.pl durch und berichtet dann über deren Verlauf.

Zbieranie pieniędzy w Internecie / *Geld online sammeln*

W ostatnich latach popularne jest finansowanie projektów i realizacji pomysłów przez Internet. Ludzie, wpłacając pieniądze (mogą to być niewielkie kwoty), doznaczają swój „grosz” do realizacji pomysłu, który ich przekonuje.

In den letzten Jahren war es sehr beliebt, Projekte und die Umsetzung von Ideen über das Internet zu finanzieren. Indem die Menschen Geld einzahlen (es können kleine Beträge sein), tragen sie ihren „Groschen“ zur Verwirklichung einer Idee bei, die sie überzeugt.

Wpłaty zbierają się w dużą sumę, pozwalającą zrealizować pomysł. Ten sposób finansowania (ang. crowdfunding) coraz częściej jest używany przez organizacje pozarządowe.

Die Zahlungen bilden eine große Summe, die eine Idee verwirklichen hilft. Diese Art der Finanzierung (engl. Crowdfunding) wird zunehmend von NGOs genutzt.

Finansowanie działalności organizacji pozarządowych w Niemczech *Finanzierung der Aktivitäten von Nichtregierungsorganisationen in Deutschland*

1. Przychody rynkowe ze sprzedaży usług, produktów i towarów.	1. <i>Markterlöse durch den Verkauf von Dienstleistungen, Produkten und Erzeugnissen.</i>
2. Składki członkowskie.	2. <i>Mitgliedsbeiträge.</i>
3. Finansowanie pośrednie poprzez ulgi podatkowe.	3. <i>Indirekte Finanzierung durch steuerrechtliche Vergünstigungen.</i>
4. Usługi standardowe z zastosowaniem stałych stawek wynagrodzenia (np. usługi pielęgniarские w instytucjach opieki).	4. <i>Standardleistungen durch feste Vergütungssätze (z.B. Pflegeleistungen in den Pflegeeinrichtungen).</i>
5. Nabyte dodatki: • darowizny,• sponsoring,• subsydia.	5. <i>Eingeworbene Zusatzmittel:</i> • <i>Spenden,</i>• <i>Sponsoring,</i>• <i>Fördermittel.</i>
6. Realizacja finansowanych projektów.	6. <i>Durchführung von geförderten Projekten.</i>

Finansowanie może być zapewnione przez różne źródła finansowania (federalne, stanowe, powiatowe, gminne, unijne programy finansowania, fundusze loteryjne, fundacje pomocowe i fundusze promocyjne).

Die Finanzierung kann durch unterschiedliche Finanzierungsquellen gewährleistet werden (Bund, Land, Landkreis, Kommune, EU-Förderprogramme, Lotteriemittel, Förderstiftungen und Förderfonds).

Sprzedaż usług / Verkauf von Dienstleistungen

Koszty określone przez urzędy ds. opieki nad dziećmi i młodzieżą są wykazywane jako miesięczne stawki kosztów, stawki dzienne lub godziny pracy specjalistów.

Die Kosten, die der Träger der Kinder- und Jugendhilfe ermittelt hat, werden als monatliche Kostensätze, Tagessätze oder Fachleistungsstunden ausgewiesen.

Lokalna publiczna instytucja pomocy młodzieży decyduje o indywidualnych potrzebach i odpowiedniej formie pomocy.

Der örtlichen Träger der öffentlichen Jugendhilfe entscheidet über den individuellen Bedarf und die geeignete Form der Hilfe.

1. Instytucje opieki nad dziećmi i młodzieżą:

- ambulatoryjna pomoc dzieciom i młodzieży, należą tu m. in.:
 - grupa rodzic-dziecko
 - poradnictwo rodzinne
 - wspierająca pomoc rodzinie
 - pomoc społeczno-edukacyjna dla rodziny
 - wsparcie edukacyjne
 - indywidualna pomoc społeczno-pedagogiczna

Koszty świadczonych usług ponosi lokalna instytucja pomocy publicznej dla młodzieży.

- stacjonarna pomoc dzieciom i młodzieży, należą tu:
 - domy dziecka,
 - życie wspomagane,
 - grupy mieszkalne.

Poniesione koszty są pokrywane ze składek rodziców, składek własnych dzieci i młodzieży oraz dotacji z publicznych służb pomocy młodzieży.

2. Usługi w zakresie opieki ambulatoryjnej i stacjonarnej.

Fundusze ubezpieczeń pielęgnacyjnych subsydują usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze o stałej, standardowej stawce w zależności od poziomu opieki. W przypadku opieki ambulatoryjnej istnieją również świadczenia pielęgnacyjne w naturze (jeżeli są one udzielane w ramach opieki ambulatoryjnej) lub zasiłek pielęgnacyjny (jeżeli są udzielane przez krewnego).

Die Pflegekassen bezuschussen die Leistungen für Pflege und Betreuung je nach Pflegestufe mit einem festen Regelsatz. Bei der ambulanten Pflege kommen noch Pflegesachleistungen (bei Versorgung durch einen ambulanten Pflegedienst) oder Pflegegeld (bei Versorgung durch einen Angehörigen) dazu.

1. Einrichtungen der Kinder- und Jugendhilfe

- ambulante Kinder- und Jugendhilfe, dazu gehören u.a.:
 - Eltern-Kind-Gruppe
 - Familienberatung
 - unterstützende Familienhilfe
 - sozialpädagogische Familienhilfe
 - Erziehungsbeistand
 - sozialpädagogische Einzelfallhilfe

Die Kosten für die erbrachten Leistungen werden vom örtlichen Träger der öffentlichen Jugendhilfe übernommen.

- stationäre Kinder- und Jugendhilfe, dazu zählen:
 - Kinderheime
 - betreutes Wohnen
 - Wohngruppen

Die entstandenen Kosten werden durch Elternbeiträge, Eigenanteile der Kinder und Jugendlichen und Zuschüssen der öffentlichen Jugendhilfe gedeckt.

2. Ambulante und stationäre Pflegeleistungen.

Jeżeli świadczenia z funduszu ubezpieczeń pielęgnacyjnych nie są wystarczające, do pokrywania kosztów dochodzi wkład własny (renta, aktywa inne niż aktywa w dobrej wierze i prywatne ubezpieczenie pielęgnacyjne), utrzymanie rodziców i organy opieki społecznej.

Reichen die Leistungen der Pflegekasse nicht aus, kommen der Eigenanteil (Rente, Vermögen bis auf ein Schonvermögen und private Pflegeversicherung), der Elternunterhalt und die Sozialhilfeträger für die Kostendeckung auf.

Wpływ organizacji pozarządowych na kształt polityki społecznej państwa / Einfluss von Nichtregierungsorganisationen auf die Gestaltung der Sozialpolitik des Staates

System federalny w Niemczech stanowi podstawę do tego, że zadania rządowe mogą być podzielone na różnych poziomach, np. na poziomie krajów związkowych.

Das föderale System in Deutschland bildet die Grundlage, dass staatliche Aufgaben auf verschiedenen Ebenen aufgeteilt werden können, z.B. auf Landesebene.

Ogólnie rzecz biorąc, termin ten oznacza również zasadę uporządkowania, zgodnie z którą w dużej mierze niezależne jednostki łączą się, tworząc bardziej kompleksową, większą jednostkę (np. kilka stowarzyszeń tworzących federację).

Im Allgemeinen steht der Begriff auch für ein Ordnungsprinzip, bei dem sich weitgehend unabhängige Einheiten zu einer umfassenderen größeren Einheit zusammenschließen (z. B. mehrere Vereine zu einem Verband).

Sześć organizacji patronackich pozaustawowej opieki społecznej (Arbeiterwohlfahrt [Dobrobyt Pracowników], Deutscher Caritasverband [Niemieckie Stowarzyszenie Caritas], Paritätische Gesamtverband [Parytetowe Stowarzyszenie Ogólne], Deutsches Rotes Kreuz [Niemiecki Czerwony Krzyż], Diakonie Deutschland [Diakonia Niemcy] i die Zentralwohlfahrtsstelle der Juden in Deutschland [Cen-

tralny Urząd Opieki Społecznej dla Żydów w Niemczech] zaangażowanych jest na płaszczyźnie społeczno-politycznej i jest aktorami centralnymi. Istnieje współpraca w sprawach centralnych z władzami federalnymi, krajowymi i lokalnymi oraz innymi organami samorządu publicznego. Organizacje patronackie działają na rzecz wzmocnienia praw socjalnych oraz utrzymania i rozszerzenia systemów zabezpieczenia społecznego.

Die 6 Dachverbände der freien Wohlfahrtspflege (Arbeiterwohlfahrt, Deutsche Caritasverband, Paritätische Gesamtverband, Deutsche Rote Kreuz, Diakonie Deutschland und die Zentralwohlfahrtsstelle der Juden in Deutschland) wirken auf sozialpolitischer Ebene mit und sind zentrale Akteure. Es erfolgt eine Zusammenarbeit in zentralen Angelegenheiten mit Bund, Ländern und Kommunen und weiteren Organen der öffentlichen Selbstverwaltung. Die Dachverbände setzen sich für die Stärkung der sozialen Rechte und für den Erhalt und den Ausbau der sozialen Sicherungssysteme ein.

Jakie są ogólne zasady otrzymywania dotacji w konkursach ogłaszanych przez gminy, powiaty i landy w Niemczech? / *Was sind die allgemeinen Regeln für den Erhalt von Zuschüssen bei Wettbewerben, die von Gemeinden, Landkreisen und Bundesländern in Deutschland ausgeschrieben werden?*

Konkurs organizowany jest głównie przez ministerstwa federalne, a częściowo przez kraje związkowe.

Hauptsächlich erfolgt die Wettbewerbsausschreibung durch die Bundesministerien und einige durch die Länder.

W ramach konkursu określone są różne kryteria:

Bei einem Wettbewerb werden verschiedene Kriterien festgelegt:

- Kto może wziąć udział? - np. władze lokalne, stowarzyszenia, szkoły, ośrodki opieki dziennej.
- Co jest finansowane? - np. projekty w zakresie ochrony klimatu, środki ochrony przyrody.
- Jak działa proces aplikacji? - Online lub w formie pisemnej.
- Jakiek dokumenty są wymagane? - Kwestionariusz, formularz zgłoszeniowy, opis projektu, zdjęcia.
- Przestrzeganie terminów rejestracji.
- *Wer kann sich beteiligen? - z.B. Kommunen, Vereine, Schulen, Kitas.*
- *Was wird gefördert? - z.B. Klimaschutzprojekte, Naturschutzmaßnahmen.*
- *Wie erfolgt die Bewerbung? - Online oder schriftlich.*
- *Welche Dokumente werden benötigt? Fragebogen, Anmeldeformular, Projektbeschreibung, Fotos.*
- *Einhaltung der Anmeldefristen.*

Jeśli wszystkie kryteria są spełnione, można ubiegać się o różne dotacje. To, czy dotacje są dostępne, w jakich instytucjach o nie się wnioskuje, co i w jakiej wysokości może być dotowane, jest określone w warunkach konkursu i różni się w zależności od konkursu.

Wenn alle Kriterien eingehalten werden, können verschiedene Zuschüsse beantragt werden. Ob es Zuschüsse gibt, bei welchen Träger die Zuschüsse beantragt werden, was gefördert werden kann und in welcher Höhe, ist in den Wett-

bewerbsbedingungen festgeschrieben und ist von Wettbewerb zu Wettbewerb unterschiedlich.

Czy warto i jak współpracować z władzami lokalnymi? / Ob und wie man mit den lokalen Behörden zusammenarbeiten sollte?

Samorządy mogą stać się strategicznym partnerem dla stowarzyszeń czy fundacji, ponieważ obie strony mają wspólny cel, jakim jest działanie na rzecz otoczenia społeczności oraz dobrej jakości życia ludzi („dobro publiczne”).

Kommunalverwaltungen können zu einem strategischen Partner für Vereine oder Stiftungen werden, da beide Parteien das gemeinsame Ziel verfolgen, sich für das gemeinschaftliche Umfeld und die Lebensqualität der Menschen („öffentliches Gut“) einzusetzen.

Trudno wyobrazić sobie aktywność skierowaną na zewnątrz jakiejś grupy czy organizacji, która pomija fakt istnienia administracji publicznej.

Es ist schwer vorstellbar, dass eine Aktivität außerhalb einer Gruppe oder Organisation durchgeführt wird, die die Existenz der öffentlichen Verwaltung ignoriert.

Władze wpływają na życie organizacji poprzez regulacje prawne - na poziomie krajowym i lokalnym. Od władz:

Die Behörden beeinflussen das Leben einer Organisation durch gesetzliche Regelungen auf nationaler und lokaler Ebene. Von den Behörden:

- uzyskuje się różnego rodzaju pozwolenia,
- interpretacje prawne,
- wynajmuje się lokale i miejsca.
- *werden verschiedene Arten von Genehmigungen und*
- *Rechtsauslegung eingeholt,*
- *Räumlichkeiten und Plätze gemietet.*

Władze różnego szczebla mają niemałe uprawnienia kontrolne i co dla wielu stowarzyszeń i fundacji jest szczególnie ważne - dysponują publicznymi pieniędzmi, o które można się ubiegać.

Die Behörden auf verschiedenen Ebenen verfügen über beträchtliche Kontrollbefugnisse und, was für viele Vereine und Stiftungen besonders wichtig ist, über öffentliche Gelder, die beantragt werden können.

Nawet jeśli zadania, które stawia przed sobą organizacja, są finansowane z niepublicznych źródeł, to współpraca merytoryczna może okazać się niezwykle ważna. Projekty mogą być po prostu wykonywane lepiej i z większą korzyścią dla ogółu, jeśli pozyska się życzliwą pomoc urzędników, np. w zakresie pomocy w promocji, korzystania z przestrzeni publicznej lub miejskich (gminnych) lokali.

Selbst wenn die Aufgaben, die die Organisation zu bewältigen hat, aus nicht öffentlichen Quellen finanziert werden, kann sich eine substantielle Zusammenarbeit als äußerst wichtig erweisen. Projekte können einfach besser und mit größerem Vorteil für die Allgemeinheit durchgeführt werden, wenn man freundliche Hilfe von Beamten erhält, z.B. im Bereich der Unterstützung bei der Förderung, der Nutzung des öffentlichen Raums oder der städtischen (kommunalen) Räumlichkeiten.

Formą współpracy, która jest najbardziej znana stowarzyszeniom i fundacjom, jest zlecenie realizacji zadań publicznych, czyli w języku organizacji pozarządowo-

wych - dofinansowanie (wsparcie) lub sfinansowanie w całości (powierzenie) realizacji projektów, na które zazwyczaj ogłaszane są konkursy (otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego).

Die Form der Zusammenarbeit, die den Vereinen und Stiftungen am besten bekannt ist, besteht darin, die Durchführung öffentlicher Aufgaben in Auftrag zu geben, d.h. in der Sprache von Nichtregierungsorganisationen Kofinanzierung (Unterstützung) oder vollständige Finanzierung (Beauftragung) von Projekten, für die normalerweise Wettbewerbe angekündigt werden (offene Wettbewerbsangebote für die Durchführung einer öffentlichen Aufgabe).

Władze oraz organizacje pozarządowe współpracują także poprzez wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności oraz poprzez konsultowanie projektów aktów normatywnych. Warto podkreślić, że samorząd ma obowiązek określić - poprzez uchwałę - szczegółowy sposób konsultowania.

Die Behörden und die Nichtregierungsorganisationen arbeiten auch zusammen, indem sie sich gegenseitig über die geplante Ausrichtung der Aktivitäten informieren und über Entwürfe von Normativakten beraten. Hervorzuheben ist, dass die Selbstverwaltung verpflichtet ist, durch eine Resolution eine detaillierte Art und Weise der Beratung festzulegen.

Władze mogą również:

Die Behörden können auch:

- utworzyć z przedstawicielami stowarzyszeń i fundacji wspólne zespoły o charakterze doradczym i inicjatywnym,
- podjąć tzw. inicjatywę lokalną,
- zawiązać umowę partnerską, np. w celu realizacji jakiegoś projektu finansowanego z funduszy unijnych,
- utworzyć centrum wsparcia dla organizacji pozarządowych, które będzie oferowało doradztwo, szkolenia, konsultacje; centrum takie może być prowadzone przez organizację pozarządową lub przez urzędników.
- *gemeinsame Beratungs- und Initiativeams mit Vertretern von Vereinen und Stiftungen einrichten,*
- *die sogenannte lokale Initiative ergreifen,*
- *ein Partnerschaftsabkommen abschließen, z.B. zur Durchführung eines aus EU-Mitteln finanzierten Projekts,*
- *ein NGO-Unterstützungszentrum einrichten, das Beratung, Ausbildung und Konsultation anbietet; ein solches Zentrum kann von der NGO oder von Beamten betrieben werden.*

Samorząd może także udzielać organizacjom pozarządowym: pożyczek, gwarancji, poręczeń.

Die Kommunalverwaltung kann auch Nichtregierungsorganisationen Darlehen, Garantien und Bürgschaften gewähren.

Rady działalności Pożytku Publicznego / *Gemeinnützige Räte*

Organizacje pozarządowe mają prawo zainicjować powołanie rad pożytku publicznego – ciała o charakterze m.in. opiniodawczym i konsultacyjnym, w skład którego wchodzi przedstawiciele organizacji, urzędu i radni.

NGOs haben das Recht, die Einrichtung von Gemeinnützigkeitsräten, einem Gre-

mium von u.a. meinungsbildender und beratender Natur, das sich aus Vertretern der Organisation, der Behörde und der Räte zusammensetzt, zu initiieren.

Radę na poziomie gminy lub powiatu powołuje się na wniosek organizacji (wystarczy wniosek podpisany przez pięć organizacji).

Der Rat auf Gemeinde- oder Landkreisebene wird auf Antrag einer Organisation ernannt. (Ein von fünf Organisationen unterzeichneter Antrag ist ausreichend.)

Na wniosek organizacji samorząd musi powołać lokalną radę pożytku. Do jej kompetencji należy m.in. opiniowanie strategii rozwoju i aktów prawa lokalnego.

Auf Ersuchen der Organisation muss die Selbstverwaltung einen lokalen Gemeinnützigkeitsrat ernennen. Zu seinen Kompetenzen gehört u.a. die Stellungnahme zu Entwicklungsstrategien und lokaler Gesetzgebung.

Współpraca między organizacjami pozarządowymi i administracją publiczną - usługi socjalne / Zusammenarbeit von NGO und öffentlicher Verwaltung - Soziale Dienste

Gminy i powiaty w Niemczech nie są pod każdym względem głównymi aktorami w dziedzinie usług socjalnych. Współpraca między administracją publiczną a służbami socjalnymi opiera się na zasadzie pomocniczości (subsidiare = pomagać).

Die Kommunen und Kreise in Deutschland sind nicht in jeder Hinsicht die zentralen Akteure im Bereich sozialer Dienste. Die Zusammenarbeit zwischen der öffentlichen Verwaltung und den sozialen Diensten basiert auf dem Subsidiaritätsprinzip (subsidiare = helfen).

Zasada pomocniczości jest podstawową zasadą pomocy i daje warunkowe pierwszeństwo wolnym instytucjom przed państwem. Promuje rozwój w sektorze społecznym poprzez inicjatywę niezależnych sponsorów i stowarzyszeń zaangażowanych społecznie. W Niemczech niezależne organizacje to: Diakonie, Niemiecki Czerwony Krzyż (Deutsches Rotes Kreuz), Lebenshilfe, Caritas, Johanniter, Malteser i Arbeiter Samariter Bund.

Das Subsidiaritätsprinzip ist ein Grundgedanke des Helfens und räumt den freien Trägern einen bedingten Vorrang vor dem Staat ein. Es fördert die Entwicklung im sozialen Bereich durch die Initiative freier Träger und sozial engagierte Vereine. Freie Träger sind in Deutschland: die Diakonie, Deutsches Rotes Kreuz, die Lebenshilfe, die Caritas, die Johanniter, die Malteser und der Arbeiter Samariter Bund.

W celu realizacji zamówień usługi socjalne podlegają pewnym wymogom w zakresie jakości i kompetencji, aby zapewnić profesjonalne świadczenie usług.

Für die Erfüllung von Aufträgen unterliegen die sozialen Dienste bestimmten Qualitäts- und Kompetenzanforderungen, damit eine professionelle Leistungserbringung gewährleistet wird.

Jakość pracy służb socjalnych jest kontrolowana i monitorowana przez system certyfikacji i zarządzania jakością.

Die Qualität der Arbeit der sozialen Dienste wird durch das Zertifizierungssystem und das Qualitätsmanagement kontrolliert und überwacht.

Co daje i do czego zobowiązuje status Organizacji Pożytku Publicznego (OPP)? / Was gibt der Status einer gemeinnützigen Organisation (NGO) und wozu verpflichtet er?

Organizacja pożytku publicznego to organizacja, która ma – nadany przez KRS – prawny status pożytku publicznego. O uzyskanie tego statusu mogą ubiegać się, pod warunkiem spełnienia kilku wymogów, organizacje pozarządowe, czyli stowarzyszenia i fundacje, kluby sportowe, uczniowskie kluby sportowe, stowarzyszenia zwykłe, tzw. organizacje kościelne i tzw. spółki non-profit (niedziałające dla zysku).

Eine gemeinnützige Organisation ist eine Organisation, die den rechtlichen, vom Nationalen Gerichtsregister (KRS) gewährten Status eines gemeinnützigen Unternehmens hat. Unter der Voraussetzung, dass mehrere Anforderungen erfüllt sind, können Nichtregierungsorganisationen, d.h. Vereine und Stiftungen, Sportvereine, Studentensportvereine, gewöhnliche Vereine, die so genannten kirchlichen Organisationen und die so genannten gemeinnützigen Gesellschaften (nicht gewinnorientiert) diesen Status beantragen.

Status organizacji pożytku publicznego wprowadziła ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jego założeniem jest zasada, że w zamian za pewne przywileje, np. możliwość uzyskania 1% podatku osób prywatnych, organizacje pożytku publicznego zobowiązane są do przestrzegania bardziej rygorystycznych zasad (związanych z przejrzystością działań, sprawozdawczością) niż ogół organizacji pozarządowych.

Der Status der gemeinnützigen Organisation wurde durch das Gesetz über gemeinnützige Aktivitäten und Freiwilligenarbeit eingeführt. Er setzt das Prinzip voraus, dass gemeinnützige Organisationen im Austausch für bestimmte Privilegien, z. B. die Möglichkeit, eine Steuer von 1% von Privatpersonen zu erheben, strengeren Regeln (in Bezug auf Transparenz der Aktivitäten, Berichterstattung) als alle Nichtregierungsorganisationen unterliegen müssen.

Status OPP uzyskuje się na wniosek skierowany do KRS. Sąd sprawdza, czy zostały spełnione wszystkie warunki, które są ustawowo stawiane organizacji ubiegającej się o status OPP i wydaje decyzję.

Der OPP-Status wird auf Antrag beim Nationalen Gerichtsregister erhalten. Das Gericht prüft, ob alle Bedingungen, die für eine Organisation, die den Status einer NGO beantragt, gesetzlich festgelegt sind, erfüllt sind, und erlässt eine Entscheidung.

Jakie warunki trzeba spełnić, by móc starać się o status OPP? / Welche Bedingungen müssen erfüllt werden, um den OPP-Status zu beantragen?

- prowadzić działalność (tzw. działalność pożytku publicznego) w określonym ustawowo zakresie (w tzw. sferach pożytku publicznego),
 - *Tätigkeiten (die so genannten gemeinnützigen Aktivitäten) innerhalb des gesetzlichen Rahmens (in den so genannten gemeinnützigen Bereichen) ausüben,*
- działalność tę prowadzić nieprzerwanie przez co najmniej 2 lata,
 - *diese Tätigkeit mindestens 2 Jahre lang ununterbrochen ausüben,*

- prowadzić działania skierowane do szerokiego kręgu odbiorców lub grup o trudnej sytuacji materialnej lub życiowej,
 - *Aktivitäten durchführen, die sich an ein breites Spektrum von Empfängern oder Gruppen in einer schwierigen finanziellen Lage oder Lebensumständen richten,*
- nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczać na prowadzoną działalność pożytku publicznego,
 - *den Überschuss der Einnahmen über die Kosten für gemeinnützige Aktivitäten bestimmen,*
- mieć kolegialny organ kontroli lub nadzoru, np. komisję rewizyjną (niezależny od zarządu), którego członkowie spełniają szereg kryteriów, w tym m.in. o niekaralności i braku związków (np. rodzinnych) z członkami zarządu,
 - *über ein kollegiales Kontroll- oder Aufsichtsorgan verfügen, z.B. einen vom Vorstand unabhängigen Prüfungsausschuss, dessen Mitglieder eine Reihe von Kriterien erfüllen, u.a. keine Vorstrafen und keine (z.B. familiäre) Beziehung zu Vorstandsmitgliedern haben,*
- mieć zarząd (organ zarządzający), którego członkowie nie byli karani,
 - *einen Vorstand (Führungsorgan) haben, dessen Mitglieder nicht bestraft wurden,*
- umieścić w statucie zapisy chroniące majątek organizacji (m.in. zakaz udzielania pożyczek członkom i władzom organizacji, pracownikom i ich bliskim) oraz zapisy dotyczące zakupów towarów i usług od osób związanych z organizacją.
 - *Aufnahme von Bestimmungen zum Schutz des Vermögens der Organisation (einschließlich eines Verbots der Gewährung von Darlehen an Mitglieder und Behörden der Organisation, an Mitarbeiter und deren Angehörige) sowie zum Erwerb von Waren und Dienstleistungen von Personen, die mit der Organisation verbunden sind, in die Satzung.*

Jakie są obowiązki OPP? / Was sind die Aufgaben von NGOs?

Organizacje, które mają status pożytku publicznego, muszą:

Organisationen mit gemeinnützigem Status müssen:

- nadal spełniać warunki, jakie były im postawione na etapie ubiegania się o status OPP,
 - *weiterhin die Bedingungen erfüllen, die für sie in der Phase der Beantragung des NGO-Status festgelegt wurden,*
- umieścić sprawozdanie finansowe i merytoryczne za dany rok w internetowej bazie sprawozdań OPP – najpóźniej do 15 lipca następnego roku,
 - *den Finanz- und Sachbericht für ein bestimmtes Jahr in die OPP-Online-Datenbank mit Berichten spätestens bis zum 15. Juli des folgenden Jahres aufnehmen,*
- poddać sprawozdanie finansowe badaniu przez biegłego rewidenta (czyli audytowi), jeśli spełniają łącznie trzy kryteria: realizują zadania publiczne zlecone w formie wsparcia lub powierzenia, otrzymały w roku obrotowym (tj. zazwyczaj kalendarzowym) łączną kwotę dotacji na realizację tych zadań w wysokości co najmniej 50 tys. zł oraz osiągnęły w roku obrotowym przychody w wysokości co najmniej 3 mln zł,

- *den Jahresabschluss einer Prüfung (d.h. dem Audit) vom Wirtschaftsprüfer unterziehen, wenn sie insgesamt drei Kriterien erfüllen: Sie führen öffentliche Aufgaben aus, die in Form von Unterstützung oder Beauftragung in Auftrag gegeben wurden, und erhalten im Geschäftsjahr (d.h. normalerweise im Kalenderjahr) den Gesamtbetrag der Subventionen für diese Aufgaben in Höhe von mindestens 50 Tsd. PLN und erzielen im Geschäftsjahr einen Umsatz von mindestens 3 Mio. PLN,*
- na materiałach promocyjnych finansowanych lub współfinansowanych ze środków pochodzących z 1% podatku zamieścić informację o tym, że owe materiały zostały sfinansowane z pieniędzy otrzymanych z 1%,
 - *in die Werbematerialien, die aus den Mitteln finanziert oder mitfinanziert werden, die aus 1% der Steuer stammen, die Information eintragen, dass diese Materialien aus den Geldern finanziert wurden, die von 1% Einkommensteuer stammen,*
- zadbać o to, by programy komputerowe ułatwiające rozliczanie podatku PIT zawierały informacje o tym, czy osoba rozliczająca PIT za pomocą tego programu może czy też nie może wybrać organizacji, której przekaże 1% podatku; treść, formę i sposób, w jaki należy umieścić informacje o finansowaniu materiałów promujących OPP z 1% podatku oraz informacje wymagane w programach komputerowych do rozliczania PIT określi rozporządzenie ministra właściwego ds. zabezpieczenia społecznego; za nieprzestrzeganie tych przepisów OPP grozi kara grzywny,
 - *sicherstellen, dass Computerprogramme, die die Steuerabrechnungen erleichtern, Informationen darüber enthalten, ob eine Person, die ihre Einkommensteuer mittels dieses Programms abrechnet, die Organisation, an die sie 1% der Steuer überweisen wird, auswählen kann oder nicht; Inhalt, Form und Art und Weise, in der Informationen über die Finanzierung von Materialien zur Förderung von NGOs aus 1% der Steuer und Informationen, die in Computerprogrammen für Abrechnungen der Einkommensteuer erforderlich sind, in einer Verordnung des für die Sozialversicherung zuständigen Ministers festgelegt werden; die Nichteinhaltung dieser Bestimmungen von NGO führt zu einer Geldstrafe,*
- wyodrębnić księgowo otrzymany 1%, w tym koszty jego promocji.
 - *die erhaltene Steuer von 1%, einschließlich der Kosten für ihre Förderung, buchhalterisch trennen.*

Przywileje / *Privilegien*

Co daje status OPP? / *Was bringt der NGO-Status?*

Organizacje mające status OPP m.in.:

Die Organisationen mit dem NGO-Status haben u.a.:

- mają prawo do otrzymywania 1% podatku dochodowego odprowadzanego przez osoby prywatne,
 - *das Recht, 1 % der von Privatpersonen gezahlten Einkommenssteuer zu erhalten,*
- mogą korzystać, biorąc udział w otwartym konkursie ofert, z Funduszu Wspierania Organizacji Pozarządowych (FWOPP) zasilanego pieniędzmi z 1% podat-

ku (m.in. z 1%, który nie został wydany przez organizację, które utraciły status OPP),

- *Vorteil, durch die Teilnahme an einem offenen Wettbewerb vom Fundusz Wspierania Organizacji Pozarządowych (poln. Abk. „FWOPP” - Anmerkung der Übersetzerin) Fonds zur Unterstützung von Nichtregierungsorganisationen zu profitieren, der mit 1% Steuer finanziert wird (wenigstens von 1%, das von Organisationen, die ihren NGO-Status verloren haben, nicht ausgegeben wurde),*
- są zwolnione z: / *sind befreit von:*
 - podatku dochodowego,
 - *der Einkommensteuer,*
 - podatku od nieruchomości,
 - *der Grundsteuer,*
 - opłat skarbowych,
 - *der Stempelsteuer,*
 - podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - *der Steuer auf zivilrechtliche Geschäfte,*
 - opłat sądowych,
 - *der Gerichtsgebühr,*
 - podatku VAT od żywności przekazanej przez jej producenta, a także przy sprzedaży towarów nieobjętych podatkiem akcyzowym oraz takich, które organizacja dostała jako darowiznę rzeczową podczas zbiórki publicznej lub zakupiła za pieniądze zebrane podczas zbiórki publicznej (w zakresie prowadzonej działalności pożytku publicznego),
 - *Mehrwertsteuer auf vom Hersteller bereitgestellte Lebensmittel sowie auf den Verkauf von nicht verbrauchssteuerepflichtigen Waren und solchen, die die Organisation als Sachspende während einer öffentlichen Sammlung erhalten oder für Geld gekauft hat, das während einer öffentlichen Sammlung (im Bereich gemeinnütziger Operationen) gesammelt wurde;*
- mają prawo do użytkowania państwowych lub samorządowych nieruchomości na preferencyjnych warunkach,
 - *das Recht, staatliche oder lokale Kommunal Immobilien zu Vorzugsbedingungen zu nutzen,*
- mają prawo do nieodpłatnego informowania przez radio i telewizję publiczną o swojej działalności.
 - *das Recht, übers Radio und öffentliches Fernsehen kostenlos über ihre Aktivitäten zu informieren.*

Status OPP można stracić w sytuacji, gdy OPP m.in.:

Der NGO-Status kann verloren gehen, wenn eine NGO unter anderem:

- uchyli się od kontroli lub gdy podczas kontroli okaże się, że OPP w rażący sposób narusza prawo (w tym wymogi obowiązujące OPP),
 - *sich der Kontrolle entzieht oder wenn es sich während der Kontrolle herausstellt, dass eine NGO das Gesetz grob verletzt (einschließlich der Anforderungen von NGOs),*

- nie opublikuje obowiązkowych sprawozdań w terminie albo, jeśli są one niekompletne lub też budzą wątpliwości, dyrektor NIW może wezwać np. do przedstawienia niezbędnych wyjaśnień; organizacja musi się zastosować do takiego wezwania w ciągu 30 dni; jeśli tego nie robi, minister występuje do sądu o „skasowanie” jej statusu pożytku publicznego,
 - *die vorgeschriebenen Berichte nicht rechtzeitig veröffentlicht, oder wenn sie unvollständig oder fragwürdig sind, kann der Direktor von NIW (Nationales Institut für Freiheit) beispielsweise die erforderlichen Erklärungen verlangen; die Organisation muss einer solchen Aufforderung innerhalb von 30 Tagen nachkommen; tut sie dies nicht, fordert der Minister das Gericht auf, ihren Gemeinnützigkeitsstatus zu „streichen”,*
- kolejny raz wykorzystuje otrzymane dotacje niezgodnie z przeznaczeniem – co stwierdza administracja publiczna lub sąd w prawomocnym orzeczeniu,
 - *erneut die erhaltenen Subventionen verwendet, die entgegen der beabsichtigten Verwendung erhalten wurden, was von der öffentlichen Verwaltung oder dem Gericht in einem endgültigen Urteil festgestellt wird,*
- narusza prawo związane ze zbórkami publicznymi, prowadzeniem placówek dla chorych, niepełno sprawnych, seniorów lub opiekuńczo-wychowawczych oraz niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej.
 - *gegen das Gesetz im Zusammenhang mit öffentlichen Sammlungen, dem Betrieb von Einrichtungen für Kranke, Behinderte, Senioren oder Pflege- und Bildungseinrichtungen und nichtöffentlichen Gesundheitseinrichtungen verstößt.*

Procedura uzyskiwania przez organizację statusu pożytku publicznego (związanego z uprzywilejowaną sytuacją podatkową) w Niemczech - uznanie statusu non-profit.

Das Verfahren für die Organisation zur Erlangung des Status eines öffentlichen Nutzens (der mit einer privilegierten Steuersituation verbunden ist) in Deutschland - Anerkennung der Gemeinnützigkeit.

Aby zostać uznaną za organizację non-profit, działalność stowarzyszenia musi przynosić korzyści ogółowi społeczeństwa.

Um als gemeinnützig anerkannt zu werden, müssen die Aktivitäten des Vereins der Allgemeinheit zugutekommen.

Ustawodawca stworzył liczne ulgi podatkowe dla stowarzyszeń. Większość z tych ulg zakłada, że stowarzyszenie służy celom non-profit, charytatywnym lub kościelnym.

Der Gesetzgeber hat für Vereine zahlreiche steuerliche Vergünstigungen geschaffen. Die meisten dieser Vergünstigungen setzen voraus, dass der Verein gemeinnützigen, mildtätigen oder kirchlichen Zwecken dient.

Urząd skarbowy sprawdza te cele na podstawie statutu stowarzyszenia. Wniosek o przyznanie statusu non-profit w celu uzyskania zwolnienia podatkowego składa się do właściwego urzędu skarbowego wraz z tymi dokumentami:

Diese Zwecke überprüft das Finanzamt anhand der Vereinssatzung. Die Beantragung der Gemeinnützigkeit zur Sicherung der Steuerbefreiung erfolgt beim zuständigen Finanzamt mit diesen Unterlagen:

- wniosek o zwolnienie z podatku dochodowego od osób prawnych
 - *Antrag auf Freistellung von der Körperschaftssteuer*
- statut
 - *Satzung*
- protokół z posiedzenia założycielskiego (łącznie z protokołem z wyborów do zarządu)
 - *Protokoll der Gründungsversammlung (einschließlich des Protokolls der Vorstandswahl)*
- regulamin opłat członkowskich lub informacja o uregulowaniu składek członkowskich (jeżeli nie jest zawarta w protokole założycielskim)
 - *Beitragsordnung bzw. Informationen zur Regelung der Mitgliederbeiträge (soweit nicht im Gründungsprotokoll enthalten)*
- wyciąg z rejestru stowarzyszeń (lub kopia wniosku o wpis do rejestru stowarzyszeń).
 - *Vereinsregisterauszug (oder Kopie des Antrags auf Anmeldung zur Eintragung in das Vereinsregister)*

W przypadku powstania nowego stowarzyszenia urząd skarbowy sprawdza na podstawie przedłożonego statutu, czy stowarzyszenie realizuje cele charytatywne. W takim przypadku wydawane jest tymczasowe świadectwo zwolnienia, zwykle ważne przez 18 miesięcy.

Wird ein Verein neu gegründet, prüft das Finanzamt anhand der eingereichten Satzung, ob der Verein gemeinnützige Zwecke verfolgt. Ist dies der Fall, wird ein vorläufiger Freistellungsbescheid ausgestellt, üblicherweise 18 Monate gültig.

Następnie urząd skarbowy korzysta ze sprawozdań z działalności w celu sprawdzenia, czy w grę wchodzi działalność non-profit. W takim przypadku wydawane jest świadectwo zwolnienia, które jest następnie weryfikowane regularnie co 3 lata.

Danach prüft das Finanzamt anhand der Tätigkeitsberichte, ob gemeinnütziges Handeln vorliegt. Ist dies gegeben, wird ein Freistellungsbescheid erteilt, der dann turnusmäßig alle 3 Jahre überprüft wird.

Jeśli kontrola wykaże, że doszło do naruszeń, status non-profit zostanie cofnięty.

Wird bei der Überprüfung festgestellt, dass es zu Verstößen gekommen ist, erfolgt eine Aberkennung der Gemeinnützigkeit.

Cofnięcie statusu „non-profit” staje się skuteczne z chwilą, gdy warunki uzyskania korzyści podatkowych nie są już spełniane. Może to być kilka miesięcy lub lat (okres przeglądu 3-letniego), ale w przypadku naruszenia statutu do 10 lat. Odpowiednio do tego mogą powstać odpowiednie dopłaty podatku.

Die Aberkennung der Gemeinnützigkeit tritt mit dem Zeitpunkt in Kraft, in dem die Bedingungen für die Steuervergünstigungen nicht mehr gegeben waren. Hierbei kann es sich um wenige Monate oder Jahre (3 jähriger Nachprüfungszeitraum), bei Satzungsverstößen allerdings bis zu 10 Jahren handeln. Es können dementsprechend entsprechende Steuernachzahlungen anfallen.

Spółki uprzywilejowane podatkowo mogą tworzyć rezerwy w zakresie, w jakim jest to niezbędne do realizacji ich zadań statutowych. Tworzenie „rezerw celowych” i „wolnych rezerw” jest możliwe na prawnych warunkach ramowych.

Den steuerbegünstigten Körperschaften ist es erlaubt, Rücklagen zu bilden, soweit dies zur Erfüllung ihrer satzungsgemäßen Aufgaben erforderlich ist. Die Bildung von „zweckgebundenen Rücklagen“ sowie einer „freien Rücklage“ ist unter den gesetzlichen Rahmenbedingungen möglich.

1. Wolna rezerwa

1. Freie Rücklage

Rocznie

Es können jährlich

- 10 % dochodu brutto z sektora idealnego,
 - *10 % der Bruttoeinnahmen aus dem ideellen Bereich*
- 1/3 nadwyżki z zarządzania aktywami,
 - *1/3 des Überschusses aus der Vermögensverwaltung*
- 10 % nadwyżki z operacji pozyskiwania specjalnych funduszy,
 - *10 % des Überschusses aus dem Zweckbetrieb*
- 10 % nadwyżki z działalności gospodarczej (która nie jest operacją pozyskiwania specjalnych funduszy)
 - *10 % des Überschusses aus dem wirtschaftlichen Geschäftsbetrieb (der nicht Zweckbetrieb ist).*

może zostać przeniesione do wolnej rezerwy.

in die freie Rücklage eingestellt werden.

Jeżeli maksymalna kwota przeznaczona na utworzenie wolnej rezerwy nie zostanie wyczerpana w jednym roku, pominiętą alokację można uzupełnić w ciągu następnych dwóch lat.

Ist der Höchstbetrag für die Bildung einer freien Rücklage in einem Jahr nicht ausgeschöpft, so kann diese unterbliebene Zuführung in den nächsten zwei Jahren nachgeholt werden.

2. Rezerwy celowe

2. Zweckgebundene Rücklagen

Na nabycie nowych dóbr ekonomicznych można utworzyć rezerwę w wysokości rocznej regularnej amortyzacji. O ile działalność stowarzyszenia wymaga utworzenia dalszych rezerw, mogą one być również tworzone w szczególnych celach. Sens i cel rezerwy powinien być opisany i udokumentowany w dokumentach sprawozdawczych. Powtarzające się rezerwy powinny zostać odpowiednio rozwiązane i utworzone na nowo.

Für die Wiederbeschaffung von Wirtschaftsgütern kann eine Rücklage in Höhe der jährlichen Regelabschreibung gebildet werden. Soweit die Tätigkeit des Vereins die Bildung weiterer Rücklagen erfordert, können diese ebenso zweckgebunden gebildet werden. Sinn- und Zweck der Rücklage sollten beschrieben und in den Berichtsunterlagen dokumentiert werden. Wiederkehrende Rücklagen sollten jeweils aufgelöst und neu gebildet werden.

■ Praktyczne wskazówki / *Praktische tips*

Promowanie działań, komunikowanie otoczeniu tego, co się robi, współpraca z wolontariuszami, realizowanie projektów, dbanie o przejrzystość prowadzonych działań oraz gromadzonej dokumentacji – o to wszystko należy zadbać prowadząc organizację pozarządową.

Förderung von Aktivitäten, Kommunizierung der Umgebung, was gemacht wird, Zusammenarbeit mit Freiwilligen, Durchführung von Projekten, Gewährleistung der Transparenz der durchgeführten Aktivitäten und Sammlung von Unterlagen - all dies sollte durch die Führung einer Nichtregierungsorganisation sichergestellt werden.

Jak zaangażować wolontariuszy do działań organizacji / *Wie man Freiwillige in die Aktivitäten der Organisation einbezieht*

Wolontariusz/wolontariuszka to osoba, która dobrowolnie pomaga innym osobom, choć nie są one jej rodziną, znajomymi czy przyjaciółmi. Nie dostaje za tę pomoc wynagrodzenia. Definicję wolontariusza podaje ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie: „jest to osoba fizyczna, która ochotniczo (dobrowolnie) i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie angażując się w pracę na rzecz m.in. organizacji pozarządowych, organizacji kościelnych czy administracji publicznej”.

Ein Freiwilliger/eine Freiwillige ist eine Person, die freiwillig anderen Menschen hilft, obwohl sie nicht zur Familie, zu Freunden oder Bekannten gehören. Sie oder er wird für diese Hilfe nicht bezahlt. Die Definition eines Freiwilligen ist im Gesetz über gemeinnützige Aktivitäten und Freiwilligenarbeit enthalten: „Es ist eine natürliche Person, die freiwillig und unentgeltlich Dienstleistungen im Sinne des Gesetzes erbringt und dabei unter anderem für Nichtregierungsorganisationen, kirchliche Organisationen oder die öffentliche Verwaltung tätig ist”.

Organizacja powinna być przygotowana do współpracy z wolontariuszami - warto wyznaczyć w organizacji osobę odpowiedzialną za tę współpracę, czyli koordynatora wolontariatu.

Die Organisation sollte auf die Zusammenarbeit mit den Freiwilligen vorbereitet sein. Es lohnt sich, eine Person in der Organisation zu benennen, die für diese Zusammenarbeit verantwortlich ist, d.h. einen Koordinator des Freiwilligendienstes.

Przed zaproszeniem wolontariusza trzeba przemyśleć:

Bevor man einen Freiwilligen einlädt, muss man überlegen:

- co będzie robił – może np. pomagać podopiecznym organizacji albo dbać o oprawę graficzną materiałów promocyjnych organizacji,
 - *was er tun wird: Er kann zum Beispiel den Schützlingen der Organisation helfen oder sich um die grafische Gestaltung von Werbematerialien der Organisation kümmern,*
- jak długo, ile godzin – np. 2 godziny na tydzień przez pół roku,
 - *wie lange, wie viele Stunden, z. B. 2 Stunden pro Woche für ein halbes Jahr,*
- co zapewni mu organizacja – np. pokryje koszty biletów na dojazdy do osób niepełnosprawnych, którym pomaga organizacja.
 - *was die Organisation ihm zur Verfügung stellt, z. B. sie übernimmt die Kosten für Reisetickets zu Menschen mit Behinderungen, die die Organisation unterstützt.*

Wolontariusz nie jest pracownikiem, bo za swoją pomoc nie pobiera wynagrodzenia. Wykonuje on swoje świadczenia na podstawie porozumienia a nie umowy o pracę.

Ein Freiwilliger ist kein Angestellter, weil er für seine Hilfe nicht bezahlt wird. Er leistet seine Dienste auf der Grundlage einer Vereinbarung und nicht auf der Grundlage eines Arbeitsvertrags.

Krótko trwająca (do 30 dni) pomoc wolontariusza nie wymaga spisywania porozumienia o współpracy z organizacją. Wystarczy porozumienie ustne.

Für die kurzfristige (bis zu 30 Tage) Unterstützung eines Freiwilligen ist es nicht erforderlich, eine Vereinbarung über die Zusammenarbeit mit der Organisation zu verfassen. Eine mündliche Vereinbarung ist ausreichend.

Jeśli wolontariusz ma 13–18 lat, organizacja musi mieć pisemną zgodę jego rodziców lub opiekunów na wolontariat.

Wenn ein Freiwilliger 13-18 Jahre alt ist, muss die Organisation eine schriftliche Erlaubnis seiner Eltern oder Erziehungsberechtigten haben, um sich freiwillig zu melden.

Jeśli wolontariusz jest angażowany na okres do 30 dni organizacja wykupuje mu komercyjnie ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), czyli od nagłego wypadku czy choroby.

Wenn der Freiwillige für einen Zeitraum von bis zu 30 Tagen beschäftigt ist, schließt die Organisation eine gewerbliche Unfallversicherung ab, d.h. für Not- oder Krankheitsfall.

Organizacja ma obowiązek zwrócić wolontariuszom wszystkie koszty, które ponieśli, by zrealizować powierzone im zadania. Np. organizacja pokrywa koszty podróży służbowych wolontariusza, którego wysłała na wyjazd na takich samych zasadach, jak pracowników organizacji. Jeśli wolontariusz rezygnuje z tej możliwości, musi zrzec się zwrotu kosztów na piśmie.

Die Organisation muss den Freiwilligen alle Kosten erstatten, die ihnen bei der Erfüllung ihrer Aufgaben entstanden sind. Die Organisation deckt beispielsweise die Reisekosten eines Freiwilligen, den sie auf Mission geschickt hat, auf der gleichen Grundlage wie bei ihren Mitarbeitern. Wenn ein Freiwilliger auf diese Möglichkeit verzichtet, muss er auf Erstattung seiner Kosten schriftlich verzichten.

Co roku 5 grudnia jest międzynarodowy dzień wolontariusza – święto wszystkich wolontariuszy i wolontariuszek. Warto o tym pamiętać i podziękować im za bezinteresowną pomoc i zaangażowanie.

Jedes Jahr ist der 5. Dezember ein internationaler Tag der Freiwilligen, ein Fest für alle Freiwilligen und Helfer. Es lohnt sich, daran zu erinnern und ihnen für ihre selbstlose Hilfe und ihr Engagement zu danken.

Jak promować organizację / *Wie man eine Organisation fördert*

Z promocją każdy z nas ma do czynienia na co dzień. Idąc ulicą – widzimy billboardy, robiąc zakupy – otrzymujemy karty rabatowe, surfując w Internecie – trafiamy na reklamy. Fundacje i stowarzyszenia także powinny się promować, czyli dawać znać, czym się zajmują, jakie działania realizują.

Jeder von uns hat täglich mit der Förderung zu tun. Wenn wir die Straße entlanggehen, sehen wir Werbeplakate. Indem wir Einkäufe machen, bekommen wir Rabatkarten. Indem wir im Internet surfen, stoßen wir auf Werbung. Die Stiftungen und Vereine sollten auch für sich selbst werben, d.h. uns wissen lassen, was sie tun, welche Aktivitäten sie ausüben.

Dobro się samo nie sprzedaje. Robota, którą robią organizacje na co dzień, jest potrzebna i ważna, ale sam ten fakt nie sprawi, że dziennikarz będzie chciał o niej napisać, sponsor dać pieniądze, szkoła udostępnić salę na zajęcia, a mieszkańcy gminy przyjść na festyn.

Gut verkauft sich nicht von selbst. Die Arbeit, die Organisationen täglich leisten, ist notwendig und wichtig, aber diese Tatsache allein wird einen Journalisten nicht dazu bringen, darüber zu schreiben, einen Sponsor, Geld zu spenden, eine Schule, einen Raum für Unterricht zur Verfügung zu stellen, und Gemeindebewohner, zu einem Volksfest zu kommen.

Aby skutecznie zachęcać ludzi do włączania się w organizowane wydarzenia, prosić o poparcie i dogadywać się z różnymi grupami w swoim otoczeniu, organizacje potrzebują działań promocyjnych.

Um Menschen wirksam zu ermutigen, sich an organisierten Veranstaltungen zu beteiligen, um Unterstützung zu bitten und sich mit verschiedenen Gruppen in ihrem Umfeld zu einigen, brauchen Organisationen Werbeaktivitäten.

Promocję skuteczną, dającą korzyści organizacji, trzeba zaplanować.

Eine effektive Werbung zum Nutzen der Organisation muss geplant werden.

Robiąc to, trzeba odpowiedzieć sobie na cztery pytania:

Dabei müssen Sie vier Fragen beantworten:

1. co chcecie osiągnąć, czyli jakie cele ma promocja, po co mówicie do ludzi? czy chcecie zwiększyć ich wiedzę na dany temat, zmienić nastawienie do jakiegoś problemu, czy zmobilizować do konkretnego działania?
 1. *Was möchten Sie erreichen, d. h. was sind die Ziele der Förderung, warum sprechen Sie mit Menschen? Möchten Sie ihr Wissen zu einem bestimmten Thema erweitern, ihre Einstellung zu einem Problem ändern oder sie für eine bestimmte Aktion mobilisieren?*
2. do kogo chcecie dotrzeć, czyli kto jest odbiorcą działań promocyjnych, do jakich grup mówicie i co o nich wiecie: np. kim są? co lubią? jaki mają do was stosunek? gdzie szukają informacji?
 2. *Wen möchten Sie erreichen, d. h. wer ist der Empfänger von Werbeaktivitäten, welche Gruppen sprechen Sie an und was wissen Sie über sie, z. B. wer sind sie? Was mögen sie? Wie ist ihre Einstellung zu Ihnen? Wo suchen sie nach Informationen?*
3. co chcecie ludziom przekazać, czyli jaki jest przekaz promocyjny, o co prosicie, do czego zachęcacie?
 3. *Was möchten Sie den Menschen vermitteln, d. h. was ist die Werbebotschaft, worum bitten Sie, wozu ermutigen Sie?*
4. jak chcecie to zrobić, czyli z jakich narzędzi komunikacyjnych i promocyjnych skorzystacie, aby dotrzeć z przekazem do określonych grup odbiorców?
 4. *Wie möchten Sie dies tun, d. h. welche Kommunikations- und Werbemittel werden Sie einsetzen, um bestimmte Empfängergruppen mit Ihrer Botschaft zu erreichen?*

Odpowiedzi na te pytania posłużą do opracowania planu promocji oraz określenia niezbędnych zasobów (ludzie, pieniądze, czas) do jego realizacji.

Antworten auf diese Fragen werden verwendet, um einen Werbeplan zu entwickeln und die erforderlichen Ressourcen (Personen, Geld, Zeit) für seine Umsetzung zu ermitteln.

Gdzie się promować? / Wo kann man für sich selbst werben?

Wszędzie, a przede wszystkim tam, gdzie są odbiorcy organizacji!

Überall und vor allem dort, wo die Empfänger der Organisation sind!

Jeżeli organizacji zależy na dotarciu do małej grupy odbiorców, np. mieszkańców osiedla, może przygotować plakaty i rozwiesić je np. w sklepach, w Sali parafialnej przy kościele, w szkole, na słupach ogłoszeniowych. Warto również dowiedzieć się, jakie fora internetowe czy lokalne lub urzędowe media umożliwiają zamieszczanie informacji bezpłatnie.

Wenn die Organisation ein kleines Publikum erreichen möchte, z. B. Bewohner einer Wohnsiedlung, kann sie Plakate vorbereiten und diese beispielsweise in Geschäften, im Gemeindehaus der Kirche, in der Schule oder an Litfaßsäulen aufhängen. Es lohnt sich auch herauszufinden, in welchen Internetforen oder lokalen oder offiziellen Medien Sie Informationen kostenlos veröffentlichen können.

Olbrzymie znaczenie ma kontakt bezpośredni – warto pozyskać sojusznika, który zachęci do włączenia w działania organizacji kolejne osoby. Organizacja, która stawia na komunikację z najbliższym otoczeniem, powinna angażować się w lokalne wydarzenia, podczas których będzie mogła opowiedzieć o swoich dokonaniach – dzięki temu łatwiej zostanie zapamiętana.

Der direkte Kontakt ist von großer Bedeutung. Es lohnt sich, einen Verbündeten zu gewinnen, der mehr Menschen zum Beitritt zur Organisation ermutigt. Eine Organisation, die sich auf die Kommunikation mit ihrer unmittelbaren Umgebung konzentriert, sollte sich an lokalen Veranstaltungen beteiligen, bei denen sie über ihre Leistungen sprechen kann. Dadurch bleibt sie leichter in Erinnerung.

Jeżeli natomiast organizacja chce dać znać o swoim istnieniu czy działaniach szerzej – powinna użyć narzędzi dających duży zasięg, np. telewizja lokalna. Dla wielu organizacji najważniejszym kanałem komunikacji jest Internet – portale społecznościowe, media internetowe itp.

Wenn eine Organisation ihre Existenz oder ihre Aktivitäten im weiteren Sinne bekannt machen will, sollte sie Instrumente einsetzen, die ihr eine große Reichweite verleihen, z.B. das lokale Fernsehen. Für viele Organisationen ist der wichtigste Kommunikationskanal das Internet: Social-Networking-Sites, Internet-Medien usw.

Warto, aby organizacja utrzymywała kontakty z mediami. Można:

Es lohnt sich, dass die Organisation Kontakte zu den Medien unterhält. Man kann:

- wysyłać informacje prasowe o swoich działaniach,
 - *Pressemitteilungen über Ihre Aktivitäten senden,*
- proponować redakcjom artykuły i materiały.
 - *den Redaktionen Artikel und Materialien vorschlagen.*

Każda organizacja powinna mieć podstawowe materiały promocyjne – np. ulotki o działaniach, wizytówki, papier firmowy. To, jakie to będą materiały, zależy od potrzeb organizacji.

Jede Organisation sollte über grundlegendes Werbematerial verfügen, z.B. Faltblätter über Aktivitäten, Visitenkarten, Firmenpapier. Was diese Materialien sein werden, hängt von den Bedürfnissen der Organisation ab.

Organizacja powinna mieć też swoje logo, które powinno być jej „znakiem rozpoznawczym”. Trudno sobie wyobrazić organizację, która nie ma swojej strony internetowej. To miejsce, w którym można zdobyć informacje o:

Die Organisation sollte auch ein eigenes Logo haben, das ihr „Markenzeichen“ sein sollte. Es ist schwierig, sich eine Organisation vorzustellen, die keine eigene Website hat. Es ist eine Stelle, an der man Informationen über:

- misji organizacji,
 - *Mission der Organisation,*
- ludziach ją współtworzących,
 - *Menschen, die sie gemeinsam gründen,*
- jej dokonaniach,
 - *ihre Leistungen gewinnen*
- a także uzyskać dane kontaktowe –telefon, mail.
 - *sowie Kontaktinformationen wie Telefonnummer, E-Mail-Adresse bekommen kann.*

Organizacja może także prowadzić profil na Facebook czy prowadzić bloga.

Eine Organisation kann auch ein Facebook-Profil oder einen Blog betreiben.

Czym jest projekt w organizacji? / Was ist ein Projekt in einer Organisation?

Projekt jest przedsięwzięciem zaplanowanym, działaniem mającym określony swój początek i koniec, jego głównym celem jest doprowadzanie do pozytywnych skutków, wytworzenia nowej jakości. Projekt opisuje zastaną rzeczywistość, określa czas, kierunki i sposoby jej zmiany, definiuje niezbędne do tej zmiany zasoby.

Das Projekt ist ein geplantes Vorhaben, eine Aktivität mit einem bestimmten Anfang und Ende, sein Hauptziel ist es, positive Effekte zu erzielen, eine neue Qualität herzustellen. Das Projekt beschreibt die bestehende Realität, definiert die Zeit, die Richtungen und die Möglichkeiten, sie zu verändern, definiert die für diese Veränderung notwendigen Ressourcen.

Jak pozyskać pieniądze na realizację projektu? / Wie kann man Geld für das Projekt sammeln?

Aby zrealizować projekt, trzeba znaleźć sponsora. Są dwie drogi poszukiwania źródła wsparcia:

Um das Projekt abzuschließen, müssen Sie einen Sponsor finden. Es gibt zwei Möglichkeiten, eine Quelle der Unterstützung zu finden:

- konkursy ogłaszane przez sponsorów,
 - *Wettbewerbe, die von Sponsoren angekündigt werden,*

- złożenie wniosku poza konkursem/naborem.
 - *Einreichen eines Antrags außerhalb des Wettbewerbs/des Anwerbens.*

Znalezienie ogłoszenia konkursowego i potencjalnego sponsora to nie wszystko. Aby otrzymać pieniądze na realizację projektu, trzeba jeszcze zapoznać się z:

Eine Wettbewerbsankündigung und einen potenziellen Sponsor zu finden ist nicht alles. Um das Geld für das Projekt zu bekommen, muss man sich noch vertraut machen mit:

- wytycznymi dla wnioskodawców, regulaminem konkursu – w tych dokumentach znajdziemy szczegółowe informacje o obszarach konkursu,
 - *Richtlinien für Antragsteller, Wettbewerbsordnung - in diesen Dokumenten finden wir detaillierte Informationen über die Wettbewerbsbereiche,*
- wzorem formularza wniosku – dokument najczęściej udostępniany przez sponsora, z którego należy bezwzględnie skorzystać, aby móc wypełnić wniosek rzetelnie,
 - *Antragsformularvorlage, das am häufigsten vom Sponsor zur Verfügung gestellte Dokument, das unbedingt verwendet werden muss, um den Antrag zuverlässig ausfüllen zu können,*
- instrukcją wypełniania formularza/wskazówkami we wzorze formularza.
 - *Anweisungen zum Ausfüllen des Formulars/Tipps in der Formularvorlage.*

Przed przystąpieniem do pisania wniosku, warto zwrócić uwagę na to, ile możemy otrzymać środków na realizację zadań. Od kwoty, jaką możemy otrzymać, należy uzależnić zakres merytoryczny wniosku. Należy także zwrócić uwagę, jakiej wysokości i jakiego rodzaju wkład własny (rzeczowy, finansowy) wymagany jest przez sponsora – aby ocenić możliwości jego pozyskania.

Bevor wir mit dem Schreiben des Antrags beginnen, lohnt es sich, darauf zu achten, wie viel Geld wir für die Aufgaben erhalten können. Der materielle Umfang des Antrags sollte von dem Betrag abhängen, den wir erhalten können. Es ist auch zu beachten, welche Höhe und Art der Eigenleistung (Sachleistungen, finanzielle Mittel) der Sponsor benötigt, um die Möglichkeit zu beurteilen, diese zu erhalten.

Aby stworzyć dobry projekt, trzeba wykonać dobre planowanie. Niezbędna jest wiedza o rzeczywistości, w której pracujemy. Wiedza ta nabywana jest na podstawie naszego własnego doświadczenia i obserwacji.

Um ein gutes Projekt zu machen, muss man gut planen. Es ist wichtig, die Realität zu kennen, in der wir arbeiten. Dieses Wissen wird auf der Grundlage unserer eigenen Erfahrungen und Beobachtungen erworben.

O czym warto pamiętać na codzień? / *Woran sie sich jeden Tag erinnern müssen?*

Warto robić roczne i wieloletnie plany działań opisujące, co chcemy zrobić i jak chcemy to sfinansować. Pozwalają one zapanować nad chaotycznymi lub przypadkowymi zdarzeniami oraz racjonalnie podejmować decyzje finansowe, co ważne jest zwłaszcza dla osób zarządzających finansami organizacji.

Es lohnt sich, jährliche und mehrjährige Aktionspläne zu erstellen, in denen beschrieben wird, was wir tun wollen und wie wir es finanzieren wollen. Sie ermöglichen es uns, chaotische oder zufällige Ereignisse zu kontrollieren und rationale finanzielle Entscheidungen zu treffen, was besonders wichtig für Personen ist, die die Finanzen der Organisation verwalten.

Organizacje pozarządowe mogłyby uniknąć wielu kłopotów, gdyby uważnie czytały podpisywane umowy.

NGOs könnten viele Probleme vermeiden, wenn sie die unterzeichneten Vereinbarungen sorgfältig lesen würden.

Dbaj o wolontariuszy, sponsorów, klientów. W codziennej pracy nie można zapomnieć o tym, że warto od czasu do czasu podziękować tym, którzy nas wspierają lub dla których pracujemy. Bardziej znaczące i przyjemniejsze od rozesłania w ramach podziękowania kolejnej partii kubków z logo, może być zorganizowanie spotkania przy herbacie i ciście np. z okazji Dnia Wolontariusza i podziękowanie dobroczyńcom za wsparcie działań.

Kümmern Sie sich um Freiwillige, Sponsoren und Kunden. In Ihrer täglichen Arbeit sollten Sie nicht vergessen, sich von Zeit zu Zeit bei denen zu bedanken, die uns unterstützen oder für die wir arbeiten. Aussagekräftiger und angenehmer als die Versendung einer weiteren Charge Tassen mit einem Logo im Rahmen einer Danksagung kann es sein, ein Treffen mit Tee und Kuchen z.B. anlässlich des Freiwilligentages zu organisieren und den Wohltätern für die Unterstützung der Aktivitäten zu danken.

Dbaj o przejrzystość / Sorgen Sie für Transparenz

Najprostszym sposobem na zadbanie o transparentność organizacji jest coroczne sporządzanie i publikowanie, np. na stronie internetowej, raportu rocznego, który zawiera informacje finansowe i merytoryczne o działaniach organizacji.

Der einfachste Weg, die Transparenz einer Organisation zu gewährleisten, ist die Erstellung und Veröffentlichung eines Jahresberichts, z.B. auf einer Website, der finanzielle und sachliche Informationen über ihre Aktivitäten enthält.

W największym skrócie: powinny być to informacje o tym, skąd organizacja ma pieniądze (i ile ich ma) oraz na co je wydaje, a także - do kogo kieruje swoje działania.

Kurz gesagt sollten dies Informationen darüber sein, woher die Organisation das Geld hat (und wie viel davon) und wofür sie es ausgibt und an wen sie ihre Aktivitäten richtet.

Buduj „odpowiedzialny” wizerunek od organizacji oczekuje się „więcej” – ponieważ działają dla dobra społecznego. Oczekuje się, że będą ponad przeciętnym wzorem w wielu kwestiach.

Bauen Sie ein „verantwortungsbewusstes” Image auf. Von Organisationen wird „mehr” erwartet, weil sie für das soziale Wohl arbeiten. Man erwartet, dass sie ein überdurchschnittliches Vorbild in vielerlei Hinsicht sein werden.

Dobrze by było, gdyby organizacje pamiętały o:

Es wäre gut, wenn sich Organisationen erinnern würden an:

- podstawowych działaniach proekologicznych i etycznych: segregacja śmieci w biurze, siedzibie; kupowanie produktów wielorazowego użytku, przemyślane decyzje promocyjne kupowanie różnych produktów, np. kawy i herbaty fair trade,
 - *grundlegende pro-ökologische und ethische Aktivitäten: Abfalltrennung im Büro, im Sitz; Kauf wiederverwendbarer Produkte, durchdachte Werbeentscheidungen beim Kauf verschiedener Produkte, z.B. Kaffee und Tee aus fairem Handel,*
- wypracowaniu standardów działania: mogą one dotyczyć usług i produktów organizacji (np. mogą być to zasady dotyczące tego, jak z należytym szacunkiem udzielić pomocy potrzebującym; jakie jest minimum, pozwalające uznać, że porada, pomoc, informacja itp. zostały udzielone prawidłowo),
 - *Entwicklung von Betriebsstandards: Diese können sich auf die Dienstleistungen und Produkte der Organisation beziehen, z.B. sie können Regeln dafür sein, wie man Bedürftigen mit gebührendem Respekt Hilfe leisten kann; was ist das Minimum, um zu berücksichtigen, dass Beratung, Unterstützung, Informationen usw. korrekt gegeben wurden),*

- szacunku dla różnych postaw światopoglądowych,
 - *Respekt für unterschiedliche Weltanschauungen,*
- tzw. włączaniu (czyli postawie odwrotnej do „wykluczania”); postawa taka obejmuje zarówno przystosowanie strony internetowej do potrzeb niedowidzących, ociemniałych, a siedziby do potrzeb niepełnosprawnych ruchowo, jak i myślenie o równym udziale kobiet i mężczyzn we władzach organizacji lub też o możliwości zatrudniania osób, które są szczególnie narażone na bezrobocie albo korzystania z usług oferowanych np. przez spółdzielnie socjalne.
 - *die so genannte Inklusion, d.h. die umgekehrte Einstellung zur „Ausgrenzung”; solch eine Haltung umfasst sowohl die Anpassung der Website an die Bedürfnisse von Sehbehinderten, Blinden und des Sitzes an die Bedürfnisse von körperbehinderten Menschen als auch das Nachdenken über die gleichberechtigte Beteiligung von Frauen und Männern an den Behörden der Organisation oder die Möglichkeit, Personen zu beschäftigen, die besonders anfällig für Arbeitslosigkeit sind, oder die angebotenen Dienste zu nutzen, beispielsweise durch soziale Genossenschaften.*

Jakich błędów należy unikać w prowadzeniu organizacji? / Welche Fehler sollten bei der Verwaltung einer Organisation vermieden werden?

Pamiętaj, że organizacja ma statut Stowarzyszenia i fundacje muszą trzymać się zapisów statutu, który określa, czym organizacja się zajmuje.

Denken Sie daran, dass die Organisation das Statut des Vereins hat und die Stiftungen sich an die Bestimmungen des Statuts halten müssen, in denen festgelegt ist, womit sich die Organisation beschäftigt.

Jeśli w statucie jest zapisane, że organizacja zajmuje się kulturą, to nie może działać w zakresie sportu, nawet jeśli zatrudni osobę, która się na tym zna, zapis dotyczący majątku – jeśli organizacja nie ma w statucie informacji, że może przyjmować darowizny od osób i firm, to nie może tego robić.

Wenn in der Satzung festgelegt ist, dass sich die Organisation im Bereich der Kultur engagiert, kann sie nicht im Sportbereich tätig werden, selbst wenn sie eine Person einstellt, die sich darin auskennt. Vermögensklausel: Wenn die Organisation in der Satzung nicht festgelegt hat, dass sie Spenden von Einzelpersonen und Unternehmen annehmen kann, darf sie dies nicht tun.

Statut stowarzyszenia lub fundacji określa również to, kto i o czym decyduje w organizacji. Przestrzegaj jego zapisów, bo inaczej decyzje władz będą nieważne.

Die Satzung eines Vereins oder einer Stiftung bestimmt auch, wer über was in der Organisation entscheidet. Beachten Sie ihre Bestimmungen, da sonst die Entscheidungen der Behörden ungültig werden.

Jeśli organizacja chce zmienić coś w statucie, np. swoje cele, to jest to możliwe. Właściwa władza uchwała zmiany i rejestruje je w sądzie. To samo dotyczy zmian adresu.

Wenn eine Organisation etwas, z. B. ihre Ziele, in der Satzung ändern möchte, ist dies möglich. Die zuständige Behörde beschließt die Änderungen und registriert diese vor Gericht. Gleiches gilt für Adressänderungen.

Jako członek/członkini władz interesuj się tym, co dzieje się w organizacji – to twój obowiązek.

Interessieren Sie sich als Mitglied der Behörden für das, was in der Organisation geschieht. Dies liegt in Ihrer Verantwortung.

Zdarza się, że osoba wybrana do zarządu, komisji rewizyjnej, rady fundacji przestaje aktywnie angażować się w życie organizacji, a czasem nawet zapomina o tym, że jest we władzach. Tymczasem formalnie, zgodnie z tym, co jest zapisane w KRS, nadal jest członkiem/członkinią tych władz i odpowiada za organizację np. przed urzędem skarbowym. Jeśli nie chcesz już być np. w zarządzie, zgłoś to pozostałym członkom zarządu (złóż rezygnację), a potem zgłoście zmianę do KRS.

Es kommt vor, dass eine Person, die in den Vorstand, den Prüfungsausschuss oder den Stiftungsrat gewählt wird, nicht mehr aktiv am Leben der Organisation teilnimmt und manchmal sogar vergisst, dass sie in den Behörden ist. Inzwischen ist sie formell, entsprechend dem, was im Nationalen Gerichtsregister eingetragen ist, immer noch Mitglied dieser Behörden und ist für die Organisation z.B. vor dem Finanzamt verantwortlich. Wenn Sie beispielsweise nicht mehr im Vorstand sein wollen, melden Sie dies den anderen Vorstandsmitgliedern (Tritt zurück!) und melden dann die Änderung an das Nationale Gerichtsregister.

Pamiętaj o sprawozdaniu finansowym / Denken Sie an den Jahresabschluss

Za sprawozdanie finansowe odpowiada zarząd organizacji – za informacje, które w nim są oraz jego terminową wysyłkę do różnych urzędów (np. do urzędu skarbowego).

Der Vorstand der Organisation ist für den Jahresabschluss, für die darin enthaltenen Informationen und für die rechtzeitige Zustellung an verschiedene Ämter (z.B. an das Finanzamt) verantwortlich.

Porządek w wydawaniu pieniędzy / Ordnung beim Geldausgeben

Kupujesz coś za pieniądze organizacji – weź fakturę. Wszystkie wydatki muszą być zaksięgowane, ponieważ organizacje obowiązkowo prowadzą księgowość. Rzeczy należących do organizacji nie wykorzystuj do celów prywatnych.

Sie kaufen etwas für das Geld der Organisation - nehmen Sie die Rechnung. Alle Ausgaben müssen verbucht werden, da Organisationen eine Buchhaltung führen müssen. Verwenden Sie keine Gegenstände, die der Organisation gehören, für private Zwecke.

Organizacja może prowadzić działalność gospodarczą / Eine Organisation darf Geschäfte machen

Wiele osób myśli, że fundacje i stowarzyszenia nie mogą prowadzić działalności gospodarczej, czyli sprzedawać swoich produktów lub usług. Prawo tego nie zabrania, ale organizacja musi spełnić kilka warunków:

Viele Menschen denken, dass Stiftungen und Vereine nicht geschäftlich tätig sein dürfen, d.h. sie dürfen ihre Produkte oder Dienstleistungen nicht verkaufen.

Das Gesetz verbietet dies nicht, aber die Organisation muss einige Bedingungen erfüllen:

- działalność gospodarcza nie jest najważniejsza w organizacji, nie jest ważniejsza niż cele społeczne, dla których organizacja powstała, zapisane w statucie – organizacja to nie firma, nie działa dla zysku,
 - *Die geschäftliche Tätigkeit ist nicht die wichtigste in der Organisation, sie ist nicht wichtiger als die sozialen Ziele, für die die Organisation gegründet wurde, wie in der Satzung feststeht: Die Organisation ist kein Unternehmen, sie arbeitet nicht auf Gewinn.*
- to, co organizacja zarobi, czyli zysk, przeznacza na cele statutowe,
 - *Was die Organisation verdient, d.h. Gewinn, teilt sie für ihre satzungsgemäßen Zwecke ein.*
- w statucie organizacji musi być zapis, że organizacja prowadzi działalność gospodarczą, a jej prowadzenie musi być zarejestrowane w KRS.
 - *In der Satzung der Organisation muss festgelegt werden, dass die Organisation eine Geschäftstätigkeit ausübt und ihr Gewerbebetrieb im Nationalen Gerichtsregister eingetragen sein muss.*

Masz wolontariuszy – masz obowiązki wobec nich / *Sie haben Freiwillige - Sie haben Pflichten ihnen gegenüber*

Organizacja angażuje wolontariusza/wolontariuszkę tylko do realizacji działań statutowych. Wolontariusze nie mogą pomagać w działalności gospodarczej organizacji.

Die Organisation engagiert einen Freiwilligen/Freiwillige nur für die Durchführung der gesetzlich vorgeschriebenen Aktivitäten. Freiwillige können nicht bei der wirtschaftlichen Tätigkeit der Organisation helfen.

Z wolontariuszami należy zawrzeć porozumienie, w którym określa się, co będą robili i w jakim czasie. Po zakończeniu współpracy, warto wystawić wolontariuszowi pisemne zaświadczenie o wspieraniu działań organizacji.

Mit den Freiwilligen sollte eine Vereinbarung getroffen werden, in der festgelegt wird, was sie in welcher Zeit tun werden. Nach dem Ende der Zusammenarbeit lohnt es sich, dem Freiwilligen eine schriftliche Bescheinigung über die Unterstützung der Aktivitäten der Organisation auszustellen.

EUROPÄISCHE UNION
Europäischer Fonds für
regionale Entwicklung

UNIA EUROPEJSKA
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

BB-PL
INTERREG V A
2014-2020

„Barrieren reduzieren - gemeinsame Stärken nutzen“ / „Redukować bariery - wspólnie wykorzystywać silne strony”